

Darīsim KOPĀ!

MĒRKIS – ATSTRĀDĀT KOMUNĀLO PARĀDU

6. lpp.

PĀRVALDNIEMI VĒLAS IEDZĪVOTĀJUS IESAISTĪT DARBĀ,
SPECIĀLISTI IEBILST: „TAS NAV TIK VIENKĀRŠI”

POŠAMIES LIELAJAI TALKAI!

9. lpp.

KĀ, KUR UN KAPĒC MĒS LATVIJU
DARĪSIM TĪRĀKU 2014. GADĀ?

№4 (68), aprīlis 2014

Svarīgākais par māju apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem

**Pār valdību
nākusi apskaidrība:
vientuļajiem
cilvēkiem
nav jāmaksā
par kaimiņiem**

MAKSA

PAR ATKRITUMIEM NAV TAISNĪGA!

8.–9. lpp.

3. lpp.

PENSIONĀRIEM NEMAKSĀTĀJIEM ATSAVINĀS DZĪVOKĻUS?

Jaunais likums sargā no kreditoriem,
bet nepasargā no izsoles

STARTĒ ADREŠU REFORMA

Šogad Rīgā sāksies adrešu reforma. Rīgas pilsētas būvvalde sakārtos atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem ap 10 000 adrešu. Tā kā adresācijas maiņa attieksies uz ļoti daudziem rīdniekiem, tuvākajā laikā tiks uzsāktas publiskas apspriešanas, bet namu pārvaldniekiem nāksies mainīt adrešu norādes.

Kopumā Rīgā ir apmēram pusmiljons zemesgabalu, ēku un telpu grupu adrešu. Aptuveni 35 000 adresācijas objektu ir ēkas, 40 000 – zeme. 20% jeb kopumā vismaz 10 000 ēku adreses tiks mainītas, piešķirot adresi no jauna vai mainot ielas nosaukumu, ēkas numuru.

Ja vairākām ēkām būs vienāda adrese, tad no ielas tālākajām ēkām tiks piešķirts burts, piemēram, 15a, 15b, 15c.

Ja ēkas adresē ir dubultnumurs (sadalīts ar šķērsvītrū), tad to mainīs – ēkai būs tikai viens numurs.

Ja ielai ir pārrāvums, tad vēsturiskajai ielai atstās esošo nosaukumu, bet pārējā ielas posmā piešķirs citu nosaukumu.

Dažas mājas pēc reformas būs piesaistītas citai ielai. Tas tiks darīts tāpēc, lai adresi būtu vieglāk atrast, jo šobrīd daļa ēku atrodas patālu no ielām, kurām tās ir piesaistītas.

Pārmaiņas skars arī viendzīvokļa un divdzīvokļu mājas. Šobrīd tur var atrast divvainus dzīvokļu numurus – Nr. 5, Nr. 10. Izrādās, ka pilsētas uzskaitē tādas privātmājas ir iegrāmatotas kā līdzās esošo lielo māju piedēklis. Lielajā mājā sāktā dzīvokļu numerācija automātiski turpinās kaimiņos esošajā savrupmājā. Arī šos numurus plānots pārskatīt.

Rīgas pilsētas būvvalde sola iedzīvotājus uz publisko apspriešanu aicināt pa rajoniem: „Gaidām, ka iedzīvotāji sniegs mums informāciju, apspriedīs ar mums jaunus numurus un jaunās ielas, uzdos jautājumus”. Pirmā publiskā apspriešana notiks Pārdaugavā, datums pagaidām nav zināms.

Adrešu reformu Rīgā plānots paveikt divos gados. Informācija par jaunajām adresēm automātiski tiks nodota Valsts zemes dienestam, Zemesgrāmatāi, ledzīvotāju reģistram un Uzņēmumu reģistram. Tas nozīmē, ka iedzīvotāji bez jebkādām problēmām turpinās saņemt vēstules, laikrakstus un dokumentus pēc jaunās adreses. **K**

FAKTS

Rīgas pašvaldības policijai uzdots šopavasār stingrāk kontrolēt, vai suņu īpašnieki sabiedriskās vietās savāc savu mīluļu atstātos netīrumus. Par ekskrementu atstāšanu zālienā vai uz ielas draud naudas sods un pat dzīvnieka konfiskācija.

Par noteikumu pārkāpumu suņa īpašniekam var izteikt brīdinājumu vai uzlikt naudas sodu no 7 līdz 350 eiro, bet juridiskajām personām – no 15 līdz 700 eiro, konfiscējot dzīvniekus vai bez konfiskācijas.

Par gada laikā atkārtotu pārkāpumu fiziskām personām naudas sods būs 15–700 eiro, juridiskām – 700–1400 eiro ar vai bez dzīvnieka konfiskācijas.

SKAITĻI

Šā gada 1. janvārī tiesvedībā bija **4512 SIA Rīgas namu pārvaldnieks** civiltiesiskie strīdi ar parādniekiem, **1121** no tiem vēl atrodas iztiesāšanas procesā, **2294** – parāda piepildes piedzišanas stadijā, bet **1097** lietās piedzišana jau pabeigta vai prasība noraidīta. Pērn par SIA Rīgas namu pārvaldnieks celtajām prasībām notika **1616** tiesas sēdes – četras reizes vairāk nekā iepriekšējā gadā.

PAŠVALDĪBAS NAMU PĀRVALDEI JAUNS VADĪTĀJS

Marta beigās pašvaldības namu apsaimniekošanas uzņēmuma SIA Rīgas namu pārvaldnieks pirmo vadītāju Ervinu Straupi amatā nomainīja Aleksandrs Antonovs, kurš pirms divām nedēļām tika atbrīvots no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas valsts sekretāra amata.

Rīdniekiem ir daudz jautājumu jaunajam galvenajam Rīgas namu pārvaldniekam. Piemēram, Latvijas Dzīvokļu īpašnieku savienības koordinācijas padomes priekšsēdētājs Genadijs Limars interesējās, kā Rīgas namu pārvaldnieks veidos attiecības ar personām, kam pieder

zeme zem daudzdzīvokļu mājām. Daudzi dzīvokļu īpašnieki vaimanā, ka namu pārvalde zemesgabalu nomas līgumus slēdz par pārāk augstu cenu.

Taču Aleksandrs Antonovs no sarunām pagaidām izvairās, jo vēl esot jāiepazīst jaunā darbības joma. **K**

- Māju galu siltināšana (ar projektu un saskaņošanu)
- Starppaneļu šuvju hermetizācija
- Jumta darbi

SIA "A & A"
Rīga, Mazā Nometņu 35, LV-1002
Tālr./fakss 67 805083, mob. tālr. 29 209399
e-pasts: ale@parks.lv

Akciju sabiedrība
RĪGAS NAMU APSAIMNIEKOTĀJS
www.rna.lv

Apsaimniekojam mājas, kurām ir biedrības vai pilnvarotās personas!

Rīga, Lāčplēša iela 24, tālrunis 67893079, info@rna.lv

VESELĪBAS CENTRĀ

Rīga,
Lāčplēša iela 24,
korp. B

IZNOMĀ TELPAS

- + PRIVĀTPRAKSEI
- + MEDICĪNAS IESTĀDEI

Tālrunis:
29720081

- ✓ Kā jāapsaimnieko mājokļi?
- ✓ Kas maksās par remontu?
- ✓ Kādas tiesības ir iedzīvotājiem?
- ✓ Kāpēc aug tarifi?

Par to visu – mūsu portālā
www.kopaa.lv!

Jaunākās ziņas katru dienu

PARĀDI PAR DZĪVOKLI: KO DARĪT PENSIONĀRIEM?

Ilona MILLERE

Cilvēki, kam ir kredīta un komunālo maksājumu parādi, šogad var vieglāk uzelpot: spēkā stājušies grozījumi Civilprocesa likumā, kas nosaka, ka pēc parāda piedziņas parādnieka rīcībā jāpaliek vismaz 320 eiro.

Uz ko attiecas Civilprocesa likuma 594. panta grozījumi? Uz visiem Latvijas iedzīvotājiem, kuri saskaņā ar tiesas spriedumu atmaksā parādu ar tiesu izpildītāju starpniecību. No vairākuma parādnieku, kuri lielākoties nav turīgi cilvēki, tiesu izpildītāji tagad gluži vienkārši neko nevar piedzīt.

Saskaņā ar likuma jauno redakciju no parādniekiem, pret kuriem tiek vēsta piedziņa uz izpildu dokumentu pamata, arī turpmāk varēs piedzīt no 30% līdz 50% no parādnieka darba samaksas un tai pielīdzinātajiem maksājumiem, kā tas bija līdz šā gada 1. janvārim, taču tagad Civilprocesa likums nosaka, ka tiesu izpildītājam jāatstāj parādnieka rīcībā ne mazāk par 320 eiro mēnesī.

Tātad, ja parādnieka alga vai pensija ir mazāka par 320 eiro, parāda piedziņa, pamatojoties uz tiesas izsniegtu izpildu dokumentu, nav iespējama. Attiecībā uz strādājošām personām šī norma stājas spēkā jau šā gada janvārī, attiecībā uz pensionāriem martā. Likuma grozījumi īpaši iepriecinājuši gados vecākus cilvēkus, jo agrāk tiesu izpildītājam bija tiesības no viņiem piedzīt līdz 50% ienākumu, atstājot tikai valsts noteikto minimumu – 45 latus (64,03 eiro). Tagad no trūcīgākajiem pensionāriem un

invalīdiem, kuru ienākumi nepārsniedz 320 eiro, neko vairs nevar piedzīt.

Bet! Dāvanai, ko valdība sarūpējusi trūcīgajiem, ir arī otra puse. Ja tiesu izpildītājs nevar piedzīt parādu no pensionāra vai strādājošas personas ienākumiem, viņš pēc kreditoru pieprasījuma piedziņu var vērst pret parādnieka kustamo vai nekustamo īpašumu.

Kopš likuma grozījumi stājušies spēkā, mums nācies uzklaut daudzus lasītāju prieka un bēdu stāstus. Viens liksmo:

– Tagad tiesu izpildītājs pārstājis piedzīt parādu, un mani reālie ienākumi palielinājušies par 50 procentiem. Paldies deputātiem! Tā kā man dzīvoklis nepieder, varu uzelpot.

Otrs, gados vecāks cilvēks, ir nobažījies:

– Man ir 200 eiro parāds par ārstēšanos slimnīcā. Es to nevaru samaksāt, jo pensija ir tikai 180 eiro. Vai tas nozīmē, ka tiesu izpildītājs var manu dzīvokli pārdot izsolē?

Diemžēl trūcīgie pensionāri patiešām ir nolikti zem sitiena.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra ziņo, ka pēc 1. marta ir pārtraukta parādu piedziņa no pensijas 12 tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju. Naudu no

šiem cilvēkiem piedzīt nevar, jo viņi ir pārāk nabadzīgi, bet tiesu izpildītājiem ir tiesības izlikt pārdošanai izsolē šādu parādnieku nekustamo īpašumu.

– Nelielu parādu dēļ tiesu izpildītāji, protams, to nedarīs, – apgalvo Zvērīnātu tiesu izpildītāju padomes izpildītore Guna Berlande. – Parādnieku dzīvokļus pārdod izsolē pēc kreditora pieprasījuma, un noteikti ne jau dažu santīmu parāda dēļ.

– Likumā teikts, ka tiesu izpildītājam ir tiesības izlikt parādnieka īpašumu pārdošanai izsolē, ja parāda summa ir lielāka par cilvēka mēneša ienākumu summu, – precizē Latvijas Kredītpē-

mēju asociācijas valdes loceklis Jānis Āboliņš.

Tātad situācija nepavisam nav iepriecinoša. Formāli pensionāri ir aizsargāti, bet faktiski jaunās normas dēļ var zaudēt dzīvokļus. Drošākā izeja ir noslēgt ar tiesu izpildītājiem vienošanos par parāda labprātīgu samaksu. Tādā gadījumā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra turpinās pārskaitīt kreditoriem daļu no parādnieka pensijas.

Tātad nekas nav mainījies, nopūšas lasītāji, izlasot šos skaidrojumus.

Mums nākas piekrist: jā, mainījies ir ļoti maz. Tiesām labāk ir parādu pamazām vien atdot, pat ja pensija vai alga

ir pavisam niecīga. Deputātu iecere pasargāt trūcīgos parādniekus no parāda piespiedu piedziņas ir izgāzusies.

Taču pagājušajā nedēļā no parlamenta pienāca ceļīga vēsts: deputāti ierosinājuši grozījumus likumā „Par valsts pensijām”, kas aizliegtu tiesu izpildītājam pārdot izsolē pensionāra parādnieka vienīgo dzīvokli, ja personas ienākumi ir mazāki par minimālo algu.

„Pašreiz izveidojusies pensionāriem parādniekiem bīstama situācija, mums tā jāapspriež ar Latvijas Pensionāru federāciju,” intervijā Latvijas Radio paziņoja Saeimas Sociālās drošības apakškomisijas priekšsēdētāja Aija Barča. Kolēģei piekrist arī deputāts Andrejs Klementjevs: „Iedomāsimies, ka pensionārs nonācis sarežģītā parādnieka situācijā un tiesu izpildītājs atsavinājis viņam dzīvokli. Tas nozīmē, ka agrāk vai vēlāk valstij vajadzēs parūpēties par šo gados paveco cilvēku. Jāsaprot, ka pensionārs nekad nespēs nopelnīt naudu jaunam dzīvoklim. Piedevām parādu piedziņas biznesā šobrīd strādā daudz negodīgu cilvēku, kuri ir gatavi par niecīgu parādu izmest vecos ļaudis uz ielas nomiršanai. Mums kaut kas ir jādara”.

Vai parlamentam pietiks apņēmības aizsargāt nabadzīgos pensionārus no tiesu izpildītājiem? Tam ir diezgan grūti noticēt, jo tādā gadījumā cietēji būs kreditori, kuri no parādnieka vairs nevarēs dabūt ne centa. Tomēr norma varētu tikt pieņemta – kā nekā pēdējie mēneši pirms Saeimas vēlēšanām, un tas vienmēr ir brīnumu laiks. **K**

Siltums Jūsū Mājās no Itālijas

ferroli
i migliori gradi centigradi

ALUMĪNIJA RADIATORI

T.: 67501262 WWW.FERROLI.LV M.t.: 27446061

SIA "ABC Jumts"

SKĀRDNIEKU DARBNĪCA

Jumtu remonts un apkalpošana

Industriālais alpinisms

Kr. Barona iela 119
Mob.: 27772120
www.abcjumts.lv

Vajag jaunu vannu?
vai atjaunot veco?

LABS →
RISINĀJUMS –
VANNA VANNA
Vienkārši un ātri!

TIKAI 2 STUNDĀS!

26310088, 67243324
www.vannavanna.lv

Sistemserviss

PĀRBAUDE, SERVISS, PIEGĀDE

20 GADU PIEREDZE

• **C KLASES ŪDENS PATĒRINA SKAITĪTĀJI – OFICIĀLS PĀRSTĀVIS BALTIJĀ**

• **ŪDENS UN SILTUMA SKAITĪTĀJI**

• **MANOMETRI, TERMOMETRI**

☎ 20040513, 67245756

KUR VAR DABŪT AVĪZI?

- Rīgas namu apsaimniekotājs:
  - Lāčplēša iela 24, Rīgā
  - Daugavas iela 1, Salaspils
- Lielveikalos „Būvniecības ABC”, Rīgā:
  - Pērnavas ielā 27/29
  - Mūkusalas ielā 93
- Rīgas apsaimniekotāju asociācija, Lāčplēša ielā 24 – 408, Rīgā
- **Rīgas namu pārvaldnieka iecirkņos un nodaļās:**
  - Klientu apkalpošanas centrs, Brīvības iela 49/53
  - Buļļupe, Gobas iela 6a
  - Centrs, Avotu iela 35a
- Daugava, Maskavas iela 268/1
- Jugla, Brīvības gatve 430a
- Krasts, Maskavas iela 168
- Kurzeme, Mārtaņa iela 7
- Ķengarags, Aglonas iela 39
- Mežciems, S. Eizenšteina iela 59
- Pļavnieki, A. Deglava iela 106/4
- Purvciems, Dzelzavas 17
- Sarkandaugava, Tilta iela 11/1
- Spilve, Dzirciema iela 52/2
- Valdemārs, K. Valdemāra iela 106/108
- Vecmīlgrāvis, Baltāsbaznīcas iela 52
- Zemgale, E. Smilģa iela 46

Pēc nākamā «Darīsim kopā!» numura jautāriet 22. maijā

Avīze «Darīsim kopā!»

Izdevējs:
SIA «EGO projekts»
Reģistrācijas numurs: 000703294
Telefons: 20042031
Reklāmas nodaļa: 29147618
http://www.kopaa.lv
E-pasts: info@kopaa.lv
Rīga, Lāčplēša iela 24, LV-1011
Iznāk sadarbībā ar Rīgas Apsaimniekotāju Asociāciju
Iespiests: SIA «Poligrāfijas grupa Mūkusalā»

Tirāža: 20 000

ENERĢISKIEM CILVĒKIEM

Divos gados mājai salabots jumts, izremontēts ceļš, piedevām vēl ietaupīta liela nauda

Marina MATROŅINA

Nama Brīvības ielā 362 iemītnieki atraduši risinājumu mūšsenajai problēmai, kas nomocījusi jau vairākas rīdzinieku paaudzes: kā ātri un lēti salabot ceļa segumu pagalmā. Lai gan pašvaldība īsteno iekškvartālu ceļu remonta programmu, bīstamu bedru galvaspilsētā vēl ir atliku likām. Uz ceļa pie mājas Brīvības ielā arī līdz pērnajam gadam vīdēja gandrīz pusmetru dziļas bedres, bet tagad tas ir pavisam līdzens.

Namu pārvaldes versija

Par namu Brīvības ielā 362 jau divus gadus rūpējas AS Rīgas namu apsaimniekotājs. Uzņēmuma galvenā inženiere Viktorija Kurajeva iedzīvotāju piedāvājumus apraksta šādi:

– Šī māja izceļas ar to, ka tajā ir dzīvokļu īpašnieki, kas ar sirdi un dvēseli ir ieinteresēti mājas labiekārtošanā. Bet problēmu tur netrūkst: lai gan māja ir pajauna, būvēta tikai 1994. gadā, tās stāvoklis ir visnotaļ bēdīgs. Vai nu projekts bijis neveiksmīgs, vai arī būvnieki strādājuši pa roku galam.

Kad iedzīvotāji, balsojot kopsapulcē, izvēlējās mājas apsaimniekošanu uzticēt mums, vispirmām kārtām viņi pieprasīja salabot ceļu: „Pagalms ir drausmīgā stāvoklī, noasfaltējiet!” Jūs jau saprotat, ka asfalta uzklāšana maksā daudzus tūkstošus eiro, bet tādas naudas īpašniekiem nebija. Piedevām vēl istā prioritāte no tehniskā viedokļa bija nevis ceļš, bet gan jumta remonts.

Un tad pirms gada dzīvoklī mājā nopirka Oskars Melecis. Paskatījies uz bedrēm un peļķēm pagalmā, viņš sāka apstaigāt dzīvokļus, vācot parakstus par remontu. Viņš arī izdomāja demokrātisku veidu, kā likvidēt bedres, –

ieteica piebraucamos ceļus nobērt ar šķembām.

Iedzīvotāji par šķembām parakstījās pagājušā gada vasarā, bet tikai ar nosacījumu, ka par ceļu viņi norēķināsies ne uzreiz, bet triju mēnešu laikā, un kopējie izdevumi par segumu nedrīkst pārsniegt 25 latus uz dzīvokli. Ja klāj asfaltu, tad par tādu naudu nevar sakopt pat mazu pagalmu gabaliņu!

Pēc tam Oskars apstaigāja komercfirmas, kuras bija aizņēmušas tā dēvētās ratiņu telpas un pirmā stāva telpas, un piedāvāja tām piedalīties šķembu iegādē: „Jūs taču paši katru dienu braucat pa šo ceļu, un klienti pie jums iegriežas, līdz ceļiem stīgdami bedrēs!” Vairākas firmas bija ar mieru remontā ieguldīt simt līdz divsimt latu, tā samazinot maksu mājas iemītniekiem. Padomājiet tik, cik daudz savas mājas labā var izdarīt viens aktīvs cilvēks!

Kopējais rēķins par šķembām un greideri bija 1700 latu. Pateicoties kaimiņfirmu līdzfinansējumam, katram 70 dzīvokļu mājas īpašniekam ceļa remonts izmaksāja tikai 18 latus. Jaunais segums tika uzklāts gan iebraucamajam ceļam, gan pagalmā, gan mašīnu stāvlaukumā. Šķiet, kā gan varēja ienākt prātā klāt šķembas gandrīz vai pilsētas centrā? Bet jāteic,

Juris Stahovskis: „Aptuveni 60 procenti dzīvokļu īpašnieku iestājas par mājas labiekārtošanu”.

ka risinājums ir veiksmīgs. Jā, sētņiekam ir grūtāk savākt grūžus, nav jau gluds asfalts, toties automašīnu īpašnieki priecājas: labāk vienu reizi samaksāt 18 latus, nekā katru mēnesi labot bedrēs sadauzīto mašīnu. Kad cilvēki uzzināja, ka asfaltēšana maksātu piecas un pat desmit reizes dārgāk, nekāds asfalts viņiem vairs nebija vajadzīgs.

Par māju Brīvības ielā 362 varētu vēl daudz stāstīt. Piemēram, drīz pēc pāriešanas Rīgas namu apsaimniekotāja paspārnē iedzīvotāji nobalsoja par jumta remontu. Namu pārvalde izrādīja pretimnākšanu un darbu paveica avansā. Tagad cilvēki mierīgi atmaksā aiz-

vumu – pa 18 centiem par dzīvojamās platības kvadrātmetru mēnesī. Parādu viņi samaksās gada laikā, jo jumts jau nemaksāja nekādu nieka naudu, bija jāreķinās ar 7500 latiem.

Bet darbīgais Oskars nesen atkal mūs pārsteidza. Rudenī viņš ieradās namu pārvaldē ar fotogrāfijām: „Saprotu, ka mājā jau tā tiek veikti dažādi remonta darbi, bet tagad es pats gribētu pielikt roku un aizkrāsot grafiti uz fasādes”. Problēma bija tā, ka apzīmētā fasāde pavērsta tieši pret Brīvības ielu. Mēs ļoti piesardzīgi saskaņojām darbus – ar nosacījumu, ka Oskars sienu nokrāsos atbilstošā bēša krāsā. Bažas izrādījās veltīgas, Oskars lieliski

pieskaņoja toņus, tagad māja izskatās kā jauna.

Vēl tikai jāpiebilst, ka Oskars par darbu naudu neprasija. Jau vēlāk pie mums vērsās mājas valde, cilvēki paši lūdza izrakstīt viņiem kaut nelielu rēķinu, lai Oskaram kompensētu vismaz krāsas cenu. Mājai tas izmaksāja tikai 57 latus. Atlīdzība bija tīri simboliska, bet vajadzēja taču kaut kā pateikties nesavtīgajam īpašniekam!

Namu pārvaldei ir patīkami sadarboties ar cilvēkiem, kuri zina, ko grib, un ir gatavi veltīt pūles mājas labiekārtošanai. Brīvības ielas mājas piemērs rāda, ka galvenais ir pašu īpašnieku vēlēšanās kaut ko mainīt.

IR IDEJA!

✉ **„Kāds vīrs ņēma un savā stāvā izremontēja kāpņu telpu: nomainīja grīdas plāksnes, izlīdzināja un nokrāsoja sienas, nokrāsoja kāpnēs, salaboja atkritumu vada lūku, ielika hermētisku logu, nodrošināja divus gaismekļus un soliņu.**

Vīrs pat piespieda provaiderus aizvākt savas nožēlojamās kastes uz bēniņiem un vadus noslēpt kārbā, bet pats pakāra spoguļus. Kā bonusu sev viņš liftam piegulošo sava dzīvokļa sienu apstrādāja ar skaņas izolācijas materiālu. Kas no tā visa iznāca? Pirmkārt, visi kaimiņi ar meistarību sāka sveicināties. Otrkārt, tādā vietā nepulcējās nepilngadīgie huligāni, mājīgums viņiem ir pre-

tīgs. Treškārt, beidza smirdēt atkritumu vads, no loga vairs nepūš, apgaismojums ir un darbojas. Un cilvēks jūtas apmierināts, dzīvojot normālos apstākļos, ko pats sev radījis. Cik tas maksāja? Viņš saka, ka divus tūkstošus.

Sakarā ar to sāku prāt, ko personiski man gribētos mainīt savā parastās deviņstāvu mājas kāpņu telpā. Vispirms jau es mainītu atkritumu

savākšanas sistēmu. Atkritumu vads ir it kā speciāli izgudrots infekciju, žurku un smaku vairošanai. Es ne reizi to neesmu lietojis, ejot ārā no mājas, visus atkritumus maišiņā aiznesu tieši uz konteineru. Tas nav nekas grūts, tā ir daudz ērtāk.

Zinu, ka dažās mājās iedzīvotāji sapulcē lēmuši atkritumu vada aizmetināt. Es nu gan tā nedarītu, jo mājas daļu, ko tas aizņem, būtu iespējams lietderīgi izmantot.

Es visā ēkā pilnībā demontētu atkritumu vada cauruli. Tā katrā stāvā mēs iegūtu brīvas nišas. Es ieteiktu tur uzstādīt dažas lielas veļas žāvējamās mašīnas kā amerikāņu publiskajā veļas

mazgātavā. Veļas mazgājamās mašīnas visi sapirkuši, tās dzīvokļos aizņem daudz vietas, bet... kas izdarīts, izdarīts. Toties veļas žāvētavu iedzīvotājiem tikpat kā nav, tāpēc veļas žāvēšana prasa daudz vietas un laika. Bet te – izmazgā, iemet kopējā žāvētavā un pēc pusstundas ņem ārā siltas un sausas drēbes...

Vēl šajās nišās varētu ierīkot mazus pieliekamos nevajadzīgām mantām. Katram taču mēdz gadīties, ka kāda manta no dzīvokļa jāizvāc, bet nav, kur nolikt.

Un vēl viena lieta, ko es vēlētu redzēt savā mājā, ir dūmu detektoris visos stāvos. Pat pret vandāļiem aiz-

sargātā izpildījumā tie maksā centus. Kāpņu telpās ir aizliegts smēķēt?... Pagaidām nevienu no maniem kaimiņiem tas neuztrauc. Bet, ja katrā stāvā būtu dūmu signalizācija, neko daudz vairs nepasmēķēsi – detektora pikstēšana nodrošinās kaimiņu uzmanību. Arī nekāda iedzeršana kāpnēs bez smēķa nesanāks.

Kāds cilvēks raksta, ka savā kāpņu telpā uzmontējis videonovērošanu pašā lētākajā izpildījumā. Tas aizbaidījis vietējos pusaudžus un huligānus. Saka, ja parkā deg laternas, tur notiek mazāk noziegumu. Grūti smērēt sienas un spļaudīties kāpņu telpā, ja tevi uzmanīgi novēro”. K

M VISS IR PA SPĒKAM!

Uz ceļa pie mājas Brīvības ielā līdz pērnajam gadam vidēja gandrīz pusmetru dziļas bedres, bet tagad tas ir pavisam līdzens.

Iedzīvotāju versija

Par to, kā mainās māja, ja tajā uzrodas ieinteresēti un enerģiski cilvēki, stāsta mājas Brīvības ielā 362 valdes priekšsēdētājs Juris Stahovskis:

– Mūsu māja tika būvēta rūpnīcas „Alfa” darbiniekiem, vēl tagad tajā dzīvo daudzi uzņēmuma bijušie darbinieki vai viņu bērni. Samērā ilgi daudzstāvu namu apsaimniekoja neliela privātā namu pārvalde. Pirms dažiem gadiem pārcēlos šurp no Juglas un uzreiz sāku uzdot pārvaldniekam jautājumus par remontu, bet atbilde vienmēr bija viena un tā pati: “Nav naudas!”

Mājā, kur dzīvoju iepriekš, iemītnieki paši nodarbojās ar apsaimniekošanu, un es zināju, ka viss ir atkarīgs no pašiem dzīvokļu īpašniekiem. Ar entuziasmu ķēros pie lietas, mēģināju noskaidrot,

Kopējais rēķins par šķembām un greideri bija 1700 latu. Pateicoties kaimiņfirmu līdzfinansējumam, katram 70 dzīvokļu mājas īpašniekam ceļa remonts izmaksāja tikai 18 latus.

kāpēc nekas netiek darīts ar izdangāto ceļu, kāpēc jumts tek, kāpēc bedrē pie mājas pamatiem krājas atkritumi. Aprunājies ar iedzīvotājiem, sapratu, ka daudzi ir neapmierināti. Tad arī sākām domāt par pāriešanu pie cita apsaimniekotāja. Sākumā iecerējām pašvaldības uzņēmumu Rīgas namu pārvaldnieks, bet pēc tam parēķinājām, ka brīvāk ar mājas līdzekļiem varēsīm rīkoties sadarbībā ar privātuzņēmumu un izvēlējāmies Rīgas namu apsaimniekotāju.

Divos gados sadarbībā ar jauno apsaimniekotāju daudz esam varējuši izdarīt: salabojām jumtu, atvērām otras izejas no kāpņu telpām, kuras līdz tam stāvēja aiznaglotas, divām ārdurvīm uzstādījām elektroniskās slēdzenes ar čipa atslēgām. Mūsu kāpnēs kaimiņš gandrīz vai par savu naudu ierīkoja sensora apgaismojumu. Liela noņemšanās iznāca ar caurulēm, kuras vietām vārda tiešā nozīmē bija iekārtas virvēs. Atradām santehņikus, tēvu un dēlu, kuri dienām

sēdēja pagrabā un mudzināja vaļā sējumus. Tad arī izdevās nomainīt aptuveni 30 procentus veco cauruļu. Plānojam turpināt komunikāciju remontu, nosiltināt mājai trīs ārējās sienas un savest kārtībā fasādi (māja tiešām ir uzprojektēta neveiksmīgi – lietus laikā ūdens no balkoniem tek iekšā dzīvokļos).

Tagad aptuveni 60 procenti dzīvokļu īpašnieku iestājas par mājas labiekārtošanu, pārējie 40 procenti nogaida un reizēm pat skaļi izlamā aktivistus. Vecās kundzītes negribēja dot naudu ceļa remontam, viņām tāpat esot labi. Vajadzēja pārliecināt, ka īpašums mums ir kopīgs, tāpēc jāpāklaujas iedzīvotāju sapulcēs pieņemtajiem lēmumiem.

Kad mani ievēlēja par mājas valdes priekšsēdētāju, sāku apstaigāt dzīvokļus, aprunāties ar kaimiņiem. Pārliecinājos, ka ne visi ir apmierinā-

ti ar to, ka kaut kas tiek darīts mājas labā. Es parasti strīdos neielaižos, vien saku: jums ir izvēles brīvība, varat neparastīt lēmumu par kārtējo iecerēto remontu. Ja cilvēki vēlas, lai caurules pagrabā karātos striķos, lai tā būtu. Viena kaimiņiene mani nosauca par zagli, skandināja, ka es vedot uz māju pazīstamus strādniekus, pat uzrakstīja iesniegumu policijai. Sākumā par tādām lietām nervozēju, nu vairs neņem pie sirds.

Kad mūsu mājā sāka dzīvot Oskars, arī viņš labprāt iesaistījās darbā, bet, kad apdedzinājās, vācot parakstus par ceļa remontu, nedaudz noplaka. Grūti pieņemt to, ka par labiem darbiem tevī nogāna. Tomēr, kad ceļš bija savests kārtībā, Oskars atnāca pie manis ar ideju aizkrāsot grafiti.

Būtībā viss sākās ar to, ka grafiti uz savas sienas aizkrāsoja viena no mūsu mājā mītošajām firmām. Izskatījās ļoti glīti. Tad Oskars ieminējās, ka mēs varētu apstaigāt dzīvokļus un palūgt cilvēkus samest naudiņu krāsai un instrumentiem, bet sienu nokrāsot paši. Sacīts – darīts. Manās kāpnēs naudu iedeva 15 dzīvokļu saimnieki, bet bija arī tādi, kas nespēja saprast, kāpēc mums tā fasāde neliek mieru. Man uz to bija grūti atbildēt. Kā, kāpēc? Tāpēc, ka gribam, lai būtu glīti.

Pēc tam mēs paši ņēmāmies ap sienu ar otām un veltnīšiem, pat Oskara tēvs brauca palīgā. Kad sākām rēķināt izdevumus, sanāca, ka Oskars ieguldījis daudz vairāk naudas nekā visi pārējie mājas iedzīvotāji. Izlīdzēja mūsu valdes locekle Margarita, viņa uzrakstīja lūgumu Rīgas namu apsaimniekotājam kompensēt cilvēkam izdevumus. Manuprāt, viņa to izdarīja ļoti pareizi, citādi Oskaram pavisam nolaistos rokas.

Kāda ir visu remontdarbu cena? Tūlīt ieskatīšos rēķinā. Katru mēnesi mēs namu pārvaldei par apsaimniekošanu maksājam 0,33 eiro par kvadrātmetru, kredīta segšanai par jumta remontu 0,18 eiro plus 0,05 eiro remonta uzkrājumiem. Kopējā maksa par kvadrātmetru ir 0,56 eiro (0,392 lati) mēnesī. Manuprāt, Rīgas mājai tas nav daudz. **K**

PAŠVALDĪBAS PROGRAMMAS 100 PAGALMU

5,7 miljonus eiro paredzēts novirzīt iekškvartālu remonta programmai. 2013. gadā pagalmus sāka sakopt Pārdaugavā, tur atjaunoti un izremontēti vairāk nekā 20 objekti. Nākamie rindā ir pāri par 100 pagalmu Kengaragā, Vecmīlgrāvī, Ziepniekkalnā un Juglā. Labiekārtošanas darbi turpināsies vēl četrus gadus, līdz visi Rīgas pagalmi būs savesti kārtībā. **K**

ĢIMENĒM PALĪDZĒS NOPIRKT MĀJOKLI

Tuvākajos mēnešos plānots izstrādāt noteikumus valsts atbalsta plānam pirmā mājokļa iegādei jaunajām ģimenēm.

Programma domāta ģimenēm, kurām grūti dabūt kredītu, jo trūkst naudas pirmajai iemaksai, bet vispār materiālais stāvoklis ļauj kārtot ikmēneša maksājumus. Programmas galvenais nosacījums – tādu kredītu iespējams saņemt tikai vienu reizi.

Garantiju kredīta saņemšanai sniegs jebkurai jaunajai ģimenei jebkurā Latvijas reģionā dzīvokļa iegādei gan tipveida dzīvojamajā mājā, gan jaunbūvē. Valsts garantijas apjoms

būs 10% no ķīlas – pērkamā dzīvokļa cenas, nedaudz lielāks tas varētu būt ģimenēm, kurās aug vairāki bērni. Atbalsts paredzēts tikai pāriem, kas oficiāli reģistrējuši laulību, kā arī vienu-ļiem vecākiem.

Programmas ietvaros paredzēts triju gadu laikā piešķirt garantijas piecu miljonu eiro apjomā 1000 darījumiem. Attiecīgos Ministru kabineta noteikumus plānots apstiprināt jūlija sākumā. **K**

VAI BŪS NAUDA ŪDENSVADAM?

Rīgas domes Mājokļu un vides komiteja šonedēļ skatīs jautājumu par papildu līdzekļu piešķiršanu dzīvojamo māju pieslēgšanai centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām.

2005. gadā SIA Rīgas ūdens sāka Rīgas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu attīstīšanas projektu, kura ietvaros izbūvēti jauni maģistrālie tīkli Mežaparkā, Vecdaugavā un Vecākos.

Bet uzbūvēt centrālo ūdensvadu vēl ir par maz, vajag panākt, lai iedzīvotāji tam pieslēgtos. Diemžēl tas ir dārgs priekš, jo par cauruļvadiem no lielās maģistrāles līdz privātajām un daudzdzīvokļu mājām jāmaksā pašiem māju īpašniekiem. Pagājušajā gadā SIA Rīgas ūdens valdes priekšsēdētāja Dagnija Kalniņa atzina, ka tā ir liela problēma. Jaunas caurules esot, bet galīgo pieslēgumu neesot.

– Mēs apspriedām situāciju ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un nācām pie slē-

dziena, ka projekta mērķis nav tikai jaunu maģistrālo cauruļvadu ierīkošana, ir svarīgi, lai maģistrālēm tiktu pieslēgtas mājas. Kā to panākt? Tikai ar līdzfinansējumu mazajiem pieslēgumiem. Jautājums par viendzīvokļa mājām paliek atklāts, jo pašvaldībai nav tiesību ieguldīt līdzekļus privātīpašumā, bet daudzdzīvokļu mājas, kas nav noņemtas no Rīgas pašvaldības bilances, kanalizācijai kaut kādā veidā jāpieslēdz.

Šosezon paredzēts centralizētajai ūdensapgādei un kanalizācijai pieslēgt 21 māju Vecmīlgrāvī un trīs mājas Juglā, un tam vajadzīgi 847 tūkstoši eiro. Ja Rīgas dome projektu apstiprinās, simtiem rīdzinieku ģimeņu gūs pieeju tīram ūdenim. Gaidām lēmumu! **K**

CIK MAKSĀ KONFLIKTS AR LATVENERGO?

„Četrus mēnešus es dzīvoju citā pilsētā, pieskatīju savu veco tanti. Kad atgriezos, konstatēju, ka vīrs nav samaksājis par elektrību. Šajās dienās Latvenergo atsūtīja brīdinājumu: mums tikšot atslēgts pakalpojums, ja nesamaksāsim 75 eiro. Man tā ir milzīga summa, bet arī laikus nesamaksāt bail, jo esmu dzirdējusi, ka elektrību atpakaļ pieslēdzot tikai par maksu. Ko mums darīt?”

Uzņēmumā Latvenergo mums paskaidroja, ka parādnieki var aiziet uz jebkuru klientu apkalpošanas centru un aprunāties ar konsultantu. Varbūt iespējams vienoties par parāda sadali vairāku mēnešu maksājumos.

Interesanti, ka Latvenergo sola bez maksas pieslēgt atpakaļ parādniekiem atslēgto elektrību, bet, ja situācija gada laikā atkārtosies, tad par nākamo pieslēgumu jau nāksies maksāt pēc AS Sadales tīkls cenrāža – 25,79 eiro. **K**

VAI IESPĒJAMS ATSTRĀDĀT KOMUNĀLOS PARĀDUS?

Ar interesantu jautājumu redakcijā vērsās Preiļu dzīvojamo namu kooperatīva priekšsēdētājs Ēvalds Vilcāns. „Esmu dzirdējis, ka parādnieki varot atstrādāt savus parādus par apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem,” viņš sacīja. „Bet kā praktiski noformēt šādas attiecības ar nemaksātāju?”

Vilcāna kungs pastāstīja, ka viņš ir gatavs kooperatīva parādniekiem uzticēt labiekārtošanas un uzkopšanas darbus. Kāpēc lai cilvēki savās mājās neiztīrītu pagrabus un pretī nesāņemtu dzīvokļa maksas atlaidi? Tas būtu izdevīgi gan trūcīgiem iedzīvotājiem, gan kooperatīvam, jo tam tāpat vajag paredzēt naudu mājas kopšanai.

– Taču Darba inspekcijā man pavēstīja, ka noslēgt tādu vienošanos ar iedzīvotājiem ir sarežģīti, – stāsta kooperatīva priekšsēdētājs. – Iesaistīt bezdarbniekus labiekārtošanas darbos varot tikai valsts pēc „sīmtlatnieku” programmas. Gribētos zināt, ko saka citi pārvaldnieki.

Mēs sazinājāmies ar Valsts darba inspekciju un saņēmām atbildi, kas vieš cerības. – Civillikums neaizliedz parāda atstrādāšanu, – paskaidroja inspekcijas Juridiskās nodaļas vadītājs Guntars Straume. – Darba likums šajā gadījumā netiek piemērots. Iesaku kooperatīvam noslēgt divpusēju līgumu ar parādnieku, lai abām pusēm būtu skaidrs, kāds darba apjoms cilvēkam jāpaveic, lai dzēstu parādu, un lai kontrolējošās institūcijas varētu pārliecināties, ka šajā gadījumā darba attiecības starp pusēm nepastāv.

Lūk, cik vienkārši! Bet pieredzējuši pārvaldnieki iebilst: pēc tādas shēmas var atstrādāt parādu tikai privātpersonai, nevis uzņēmumam. Kooperatīvam vai namu pārvaldei taču vajadzēs sniegt pārskatu Valsts ieņēmumu dienestam.

Par to, kā šādā gadījumā vajadzētu rīkoties, stāsta Rīgas apsaimniekotāju asociācijas valdes priekšsēdētājs Ivars Trubko:

– Iespējami trīs varianti, kā parādnieks var atstrādāt parādu. Pirmkārt, viņš var oficiāli stāties darbā namu pārvalde

un reizē uzrakstīt iesniegumu, lai algu pārskaita parāda dzēšanai. Tas pārvaldniekam būtu izdevīgi, ja uzņēmumā tiešām būtu kāda vakance, jo tad viņam tā vai tā būtu jāpieņem jauns darbinieks. Ir zināmi gadījumi, kad pēc šādas shēmas strādājuši sētnieki. Taču speciāli vakanci parādniekam neviens neradīs. Veiksim vienkāršu aprēķinu:

■ Parāds	1200 eiro
■ Darbinieka alga uz papīra	600 eiro
■ Darbinieka sociālais nodoklis	63 eiro (10,5%)
■ Ienākuma nodoklis	128,88 eiro (24%)
■ Uzņēmuma sociālais nodoklis	141 eiro (23,59%)

Iznāk, ka darbinieks saņems un komunālā parāda dzēšanai attiecīgi pārskaitīs 408 eiro mēnesī, bet uzņēmums par viņa nodarbināšanu maksās valstij 741 eiro mēnesī un piedevām vēl apgādās viņu ar darbarīkiem un materiāliem. Tāds sadarbības modelis der, ja cilvēkam ir ļoti liels parāds un pārvaldniekam patiešām vajadzīgi viņa pakalpojumi.

Bet ir arī citi parāda atstrādāšanas varianti. Parādniekam ir tiesības reģistrēties VID kā pašnodarbinātai personai vai pat nodibināt savu mikrouzņēmumu. Tad pārvaldnieks varēs uzdot viņam kādus nepieciešamus darbus, bet nodokļus maksās pats parādnieks (tas ir, lielāko daļu algas viņš pārskaitīs parāda dzēšanai, bet 9–15% samaksās nodokļos). Namu pārvaldei tas ir ērts sadarbības modelis, jo piedevām pie visa tai nevajadzēs tādu darbinieku apgādāt ar materiāliem vai inventāru.

Diemžēl paši nemaksātāji nemaz nekāro parāda atstrādāšanas nolūkā kļūt par pašnodarbinātām personām vai dibināt mikrouzņēmumus, jo tad viņiem jāreģistrējas un par gūtajiem ienākumiem jāziņo sociālajam dienestam un VID. Tas nozīmē, ka viņi zaudē bezdarbnieka statusu un visus ar to saistītos pabalstus, tostarp sociālos. Tāpat modelis „kooperatīvs – pašnodarbināta persona vai mikrouzņēmums” der galvenokārt pensionāriem, kuri nesāņem pabalstus un jaunajā statusā nevar neko zaudēt. **K**

IZLIKŠANA AR IELAUŠANOS

Bijušais vīrs pārdevis dzīvokli kopā ar ģimeni

Liene VARGA

Briesmīgā situācijā nonākusi Marija, kas līdz šim dzīvoja labiekārtotā dzīvoklī Rīgas kooperatīvās sabiedrības Jubilejas mājā. Kādu dienu dzīvoklī ielauzās sveši cilvēki, sagrāba sievieti aiz rokām un izveda kāpņu telpā. Kopš tā brīža savā dzīvoklī viņa vairs netiek. Kas vainīgs? Izrādās, Marijai ierēbis bijušais vīrs, trīsistabu dzīvokļa oficiālais īpašnieks.

Bija greizsirdīgs uz katru stabu

Zvēriskā, prettiesiskā izlikšana no dzīvokļa notika tieši pirms gada, 2013. gada aprīlī. Tagad Marija pa gabaliņam vien atsauc atmiņā notikušo un brīdina mūsu lasītājus: „Nesiet bezrūpīgi, neatkārtojiet manas kļūdas!”

– Var teikt, ka viss sākās 1983. gadā, kad mēs ar vīru Aleksandru saņēmām dzīvokli Tinūžu ielā. Tā, protams, bija liela laime – kooperatīvais trīsistabu dzīvoklis, labs rajons! Dzīvo un priecājies! Bet 1991. gadā mēs ar vīru izšķīrāmies un mantu šķīroties nesaņēmām.

Pirms šķiršanās dzīvokļa jautājums Marijai prātu nenodarbināja, bija citas raizes. Aleksandrs uzvedās nejēdzīgi – palaida rokas, bija greizsirdīgs uz katru stabu. Ja sieva kaut nedaudz aizkavējās darbā, sagaidīja viņu ar brēcieniem „Lasies atpakaļ tur, kur vazājies!” un nelaida dzīvokli. Marijai pacietība izbeidzās, un viņa pieteica šķiršanos.

„Ej ar puiku, kur gribi!”

– Pēc šķiršanās vīrs dzīvokli nepameta un turpināja mani mocīt, līdz palīgā nāca draugi. Beidzot pēc nopietnas sarunas Aleksandrs savāca mantas un aizgāja. Uz atvadām vēl pasmejās: „Vārbūt tu vēl alimentus bērniem gribi? Nomierinies, es tev atstāju dzīvokli, un pietiek!”

Pateica un ilgus gadus bijušajai sievai acīs nerādījās. Tiesa, kad dēls Ēriks jau bija paaudzies, sāka ar viņu sazināties. Marija bijušajam nosūtīja ziņu: „Ņemsim un samainīsim dzīvokli, mēs ar dēlu pāriesim uz divistabu, bet tev iemaiņīsim ar krāsnu apkuri”. Aleksandru šāds variants neapmierināja. Runāja, ka viņš kaut kur ir dzīvokli, bet uz ierosinājumiem mainīt kooperatīvo trīsistabu dzīvokli atbildēja skarbi: „Tikai tad būšu ar mieru, ja dabūšu mājokli ar visām ērtībām, bet jūs ar Ēriku varat iet, kur gribat!”

Negaidīti viesi

Sarunas allaž nonāca strupceļā, bet kooperatīvais dzīvoklis kā bija, tā palika reģistrēts uz Aleksandra vārda. Arī rēķini pienāca uz viņa vārda, bet maksāja Marija. Viņa pat nojaust nespēja, kādas briesmas piedzīvos tikai tāpēc, ka nebija uzstājusi uz dzīvokļa apmaiņu vai īpašumtiesību pārreģistrēšanu.

– Tajā pērnā gada aprīļa dienā biju mājās, – viņa atceras. – Izgāju uz balkona padarboties ar puķu dēstiem. Acimredzot tobrīd pie durvīm bija zvanīts, bet es nedzirdēju ne zvanu, ne lūstošās stenderes troksni. Attapos, savā priekšā ieraugot trīs svešas nelaiņas sejas.

Jauni saimnieki vai laupītāji?

Izrādās, ka vīri dzīvoklī bija iekļuvuši, izlauzot durvis. „Jūsu dzīvoklis ir pārdots! Esiet tik laipna un izvācieties!” viņi Marijai sacīja. Nelūgtie viesi bija ieradušies kopā ar krāvējiem, pat mašīnu piebraukuši, lai „palīdzētu” nelaimīgajai sievietei aizvest mantas. Bet viņa nebija noskaņota nekur doties: „Ko nozīmē – pārdots? Kāpēc mūs neviens nav brīdinājis? Vai tik jūs neesat laupītāji?” To sakot, Marija izsauca policiju.

Nākamās trīs dienas policisti pa divām trim reizēm piebrauca pie mājas Tinūžu ielā. Viņi pārbaudīja strīdniekiem dokumentus un tikai paraustīja plecus: „Kamēr jūs nemēģinat cits citu nogalināt, mums nav pamata iejaukties.” Durvju laužēji nekur prom negāja, nakšņoja turpat dzīvoklī, bet, kad Marijai kļuva slikti ar sirdi, pat ātrās palīdzības ārstus neielaida.

– Trešajā dienā vīriem spēlīte bija apnikusi, viņi rupji sagrāba mani aiz rokām un izgrūda kāpņu telpā, – stāsta cietusi. – Lekšā palika visas mantas, mēbeles, dokumenti. Kopš tās dienas dzīvoklī vairs neesmu varējusi iekļūt.

„Bagātnieks” vīrs dzīvo naktspatversmē

Pēc divainās izlikšanas no dzīvokļa Marija sāka meklēt bijušo vīru un

atrada viņu pilsētas naktspatversmē Maskavas ielā. Izrādījās, ka Aleksandrs jau sen kļuvis par bezpajumtnieku. Viņš pastāstīja, ka pirms kāda laika nokļuvis slimnīcā ar plaušu karsoni, un tur viņam ieteikuši vērsties sociālajā dienestā. Vīrietis ir pārliecināts, ka tieši sociālais darbinieks par viņa

Jautāju bijušajam vīram, kur nauda, bet viņš atbild: „Kāda nauda? Nekādu naudu pat redzējis neesmu!”

nožēlojamo situāciju pavēstījis melnajiem mākleriem, kuri tūlīt sākuši viņu apstrādāt.

„Vairākas dienas viņi mani tā dzirdēja, ka es vairs neko nespēju sajēgt,” Aleksandrs stāstīja bijušajai sievai, „bet pēc tam ar spēku aizstiepa pie notāra un lika parakstīt kaut kādus dokumentus. Es galīgi neapjēdzu, kas notiek!” Pēc dokumentiem iznāk, ka dzīvokli nopirkusi firma, samaksājot īpašniekam 26 tūkstošus eiro.

– Jautāju bijušajam vīram, kur nauda, bet viņš atbild: „Kāda nauda? Nekādu naudu pat redzējis neesmu!” Policija atteicās ierosināt krimināllietu pret krāpniekiem, kas piedzirdēja un aprāpa manu bijušo, – žēlojas nelaimīgā sievietē. – Juristi saka: dzīvoklis piederēja Aleksandram, viņam bija tiesības to pārdot, bet es nekādi nespēju to apvert, dzīvokli taču mēs saņēmām, kad

vēl bijām precējušies, mēs abi ar dēlu esam ierakstīti orderī. Kamēr vien būs spēks, deldēšu prokuratūras un tiesas sliekšņus. Bet citas šķirtās sievas gribu brīdināt: neuzticieties vīriešiem! Ja vīrs jums atstāj dzīvokli, attiecīgi noformējiet dokumentus, citādi paliksiet uz ielas tāpat kā es.

Mājoklis jāsadala ar prātu

Situāciju komentē jurists Jurijs Sokolovskis:

– Notikušais skaidri parāda, ka jebkura lieta cilvēkam jānovēd līdz galam. Ja šķir laulību, tad oficiāli, ja dala mantu, tad tiesas ceļā. Juridiska kavēšanās var novest pie lielas nelaimes.

Kas Marijai bija jādara pēc šķiršanās? Pareizākais būtu bijis pārliecināt vīru, lai dzīvokli uzdāvina sievietai vai bērniem – ne tikai vārdos, bet notariāli noformējot visus dokumentus. Ja bijušais dzīvesbiedrs būtu iebildis, Marijai bija tiesības prasīt kopīgi iegūtās mantas sadali tiesas ceļā. Mantu var sadalīt gan laulības šķiršanas laikā, gan pēc tam (praksē lielākoties piecu gadu laikā pēc šķiršanās). Bet, ja Marija būtu pieteika-

mi neatlaidīga, viņa mantas sadalīšanas prasību varētu iesniegt arī tagad, kad pēc laulības šķiršanas aizritējuši vairāk nekā 20 gadu.

Tā kā bijusi sieva nepieprasīja viņai pienākošos pusi dzīvokļa, Aleksandram patiešām bija tiesības mājokli pārdot. Kad liela nonāk tiktāl, tad galvenais ir jautājums, vai īpašnieka bijušās ģimenes locekļiem ir tiesības palikt dzīvoklī. Atbilde ir viennozīmīga: jā, ir tiesības. Nekustamā īpašuma pārdošana nenozīmē, ka Marija ar dēlu zaudēja tiesības to lietot.

Ja jaunais dzīvokļa īpašnieks rīkotos likumīgi, viņš Mariju no dzīvokļa varētu izlikt tikai tiesas ceļā. Taču tas prasa laiku un naudu, tāpēc firma izvēlējās skarbu metodi – ar varu izlika ģimeni uz ielas. Tas ir visu iespējamo normatīvo aktu pārkāpums. Cilvēkam, kuram liek atbrīvot dzīvokli, ir jāizsauc policija, lai tā fiksētu draudu un psiholoģiskā spiediena faktu, un pēc tam jāvēršas tiesā. Reizēm dzīvokļa iemītnieki paši nolīgst apsardzes firmu savai aizstāvībai.

Iespējams, ka jaunajam īpašniekam izdotos tiesas ceļā izlikt Mariju no dzīvokļa, taču saskaņā ar likumu ģimene iegūtu dažus gadus, lai tam sagatavotos. Tagad cietušajai ir tiesības vērsties tiesā ar prasību atjaunot viņai dzīvokļa lietošanas tiesības. Bet tā kā kopš izlikšanas dienas aizritējis vairāk nekā gads, firma, kas rīkojusies nelikumīgi, dzīvokli droši vien jau ir pārdevusi, un tas sarežģī situāciju. **K**

MAKSĀ PAR SEVI UN KAIMIŅU

Valdība atzinusi, ka jaunā atkritumu izvešanas apmaksas kārtība nav taisnīga

A. ŠEVČENKO

Aprīlī notika kas nepieredzēts: pēc tiesībsarga Jura Jansona ieviešanas valdība apsolīja pārskatīt pērnajā rudenī pieņemtos netaisnīgos atkritumu izvešanas apmaksas noteikumus.

Divkārsš apvērsums

2013. gada septembrī Valda Dombrovska valdība pieņēma grozījumus Ministru kabineta noteikumos Nr. 1013 „Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu”. Sākumā cilvēki neko lielu nesaprata, skaidrība radās tikai pēc mēneša, kad viņi saņēma kārtējo dzīvokļa rēķinu un ieraudzīja, ka maksa par atkritumu izvešanu palielinājusies divkārt un dažam labam pat četrkārt.

Kas notiek ar atkritumu apsaimniekotāju pakalpojumu apmaksu, kāpēc tarifs pieaudzis?

Nācās skaidrot, ka maksa par atkritumu apsaimniekošanu palikusi agrākā, mainījies tikai kārtība, kādā tā tiek sadalīta mājas dzīvokļu īpašniekiem.

Rīgā „atkritumu reforma” īpaši sarežģīti izvērtās pašvaldības uzņēmuma SIA Rīgas namu pārvaldnieks apsaimniekotajās mājās – tur iedzīvotāji atkritumu izvešanas tarifa pieaugumu piedzīvoja nevis vienu, bet veselas divas reizes gada laikā.

Rīgā atkārtots tarifa kāpums

Lieta tāda, ka rīdzinieki par atkritumu izvešanu allaž ir maksājuši pēc pašvaldības noteikta normatīva. Bija pieņemts, ka katrs cilvēks mēnesī rada 1,6 kubikmetrus atkritumu. Naudas izteiksmē norma bija visnotaļ saudzīga – aptuveni 0,79 lati uz vienu cilvēku.

Taču pašvaldībai piederošais namu apsaimniekotājs SIA Rīgas namu pārvaldnieks pakāpeniski maksu par atkritumu izvešanu iedzīvotājiem sāka aprēķināt pēc cita principa – atbilstoši no mājas reāli izvestajam atkritumu daudzumam. Ņemsim, piemēram, konteineru laukumu pie daudzdzīvokļu mājas Maskavas ielā 230/8. Tur uzstādīti deviņi 1,1 kubikmetra tilpuma konteineri, un tos izmanto septiņu RNP apsaimniekoto māju iedzīvotāji. Opera-

tori atkritumus izved katru dienu, viena kubikmetra apsaimniekošana izmaksā aptuveni 9,50 eiro. Ja ņemsim talkā kalkulatoru, viegli aprēķināsim, ka kopumā atkritumu izvešana iedzīvotājiem izmaksā 2500 eiro.

Kad minētā rajona iedzīvotāji par atkritumu izvešanu sāka maksāt nevis pēc normatīva, bet pēc faktiski izvestā apjoma, pakalpojuma cena viņiem pieauga aptuveni divkārt. Namu apsaimniekotājs rēķinus sagatavoja atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 1013, tas ir, maksu sadalīja proporcionāli ap atkritumu konteineru laukumu esošajās mājās deklarēto personu skaitam. Konteinerus pie mājas Maskavas ielā 230/8 kopumā lietoja 1103 cilvēki. Ja dzīvoklī mājaja divi trīs cilvēki, rēķins bija lielāks, vienuļie maksāja mazāk. Līdz 2013. gada 1. oktobrim katrs iedzīvotājs par atkritumu izvešanu maksāja 1,7–1,8 latu mēnesī.

Bet tad nāca jaunas pārmaiņas, daudz nepatīkamākas. Pagājušā gada septembrī valdība akceptēja Ekonomikas ministrijas piedāvātos grozījumus MK noteikumos Nr. 1013. Mājās, ko īpašnieki nav pārņēmuši no pašvaldības vai valsts bilances (un tādu daudzdzīvokļu māju Rīgā ir vairākums), maksu par atkritumu izvešanu sāka sadalīt pēc jauna principa – proporcionāli dzīvokļu īpašumu skaitam, neatkarīgi no tajos dzīvojošo personu skaita.

Ko esam ieguvuši? Absurdu kārtību, kad vientuļiem pensionāriem jāmaksā par tādu pašu atkritumu apjomu kā kaimiņos dzīvojošām kuplām ģimenēm. Tostarp pakalpojuma kopējā cena mājām nav mainījies.

– Kaimiņiem ir četri bērni, lielā ģimenē ir apmierināta, ka par atkritumu izvešanu agrāko 10–12 eiro (7–8 lati) vietā tagad jāmaksā ne vairāk par pieciem eiro mēnesī, toties man, vecam un vientuļam cilvēkam, maksa pieaugusi divarpus reizes – no diviem līdz tiem pašiem pieciem eiro, – kārtējo reizi žēlojas kāds no vientuļniekiem. – Iznāk, ka valdība liek man kaimiņu vietā maksāt par atkritumiem!

KUR SŪDZĒTIES?

Ja uzskatāt, ka jūsu tiesības tiek ierobežotas, visu par iespējām sūdzēties Latvijas Republikas tiesībsargam jūs atradīsiet viņa biroja mājas lapā <http://www.tiesibsargs.lv>.

Rakstiet sūdzības...

Nevēlēdamās atzīt pieļauto kļūdu, Ekonomikas ministrija, kas izstrādājusi jauno metodiku, mēģināja aizbīdināties ar to, ka neapmierinātajiem dzīvokļu īpašniekiem ir izeja – vajag tikai sasaukt kopsapulci un nobalsot par citu atkritumu izvešanas maksas aprēķināšanas kārtību. Teiksim, ja vairāk nekā puse dzīvokļu īpašnieku ir ar mieru, var atgriezties pie iepriekšējās kārtības un maksu dalīt proporcionāli dzīvokļos mājajošo personu skaitam.

Bet Ekonomikas ministrijai gan vajadzētu saprast, ka ar abstraktiem padomiem nekas nebūs līdzēts. Lielākajā daļā māju īpašnieki nespēj pieņemt kopīgus lēmumus – vai nu nav vienprātības, vai trūkst kvoruma.

– Pirmkārt, mūsu mājā aptuveni puse dzīvokļu ir izīrēti, īstie saimnieki jau sen atrodas ārzemēs, – stāsta valdības sodītie vientuļie dzīvokļu īpašnieki. – Otrkārt, cilvēki no lielajām ģimenēm

nekad nebalso par agrākās kārtības atjaunošanu. Jaunā metodika viņiem ir izdevīga, jo daļa maksas par viņu atkritumu izvešanu gulstas uz vientuļo kaimiņu pleciem.

Ko varēja darīt redakcija? Vienīgi ieteikt cilvēkiem rakstīt sūdzības Ekonomikas ministrijai, vērsties Ministru kabinetā utt. Ne jau tāpēc, ka šis struktūras būtu atsaucīgas pret iedzīvotājiem, bet gan tāpēc, ka citas iespējas nebija.

Un nu šopavasār – ak, tavu brīnumu! – noticis kas nepieredzēts. Martā Ministru kabinets saņēma vēstuli no tiesībsarga Jura Jansona, kurš savukārt ir saņēmis neskaitāmus iesniegumus un vēstules no iedzīvotājiem un pēc paša iniciatīvas ierosinājis pārbaudes lietu par jauno „atkritumu kārtību”. Latvijas galvenais tiesībsargs norāda ministriem, ka nesen pieņemtie noteikumu grozījumi IEROBEŽO VIENTUĻI DZĪVOJOŠO CILVĒKU TIESĪBAS. Tas attiecas gan uz dzīvokļu īpašniekiem, gan īrniekiem. Juris Jansons iesaka Laimdotas Straujumas valdībai līdz

2014. gada 1. jūlijam pārskatīt atkritumu apsaimniekošanas norēķinu kārtību.

Tiesībsargs raksta ministrijai

Tiesībsarga atzinumā par atkritumu apsaimniekošanas maksas aprēķināšanu norādīts, ka no 2013. gada nogales līdz pat šim brīdim tiek saņemti gan individuāli, gan kolektīvi personu iesniegumi/ sūdzības, elektroniskās vēstules, telefona zvani, uzklausti cilvēku viedokļi konsultāciju laikā par atkritumu izvešanas apmaksas jauno kārtību. Arī SIA Rīgas namu pārvaldnieks sniegusi informāciju, ka laika periodā līdz 2014. gada 15. janvārim saņemti 442 iesniegumi saistībā ar atkritumu izvešanas maksu.

Iedzīvotāji sūdzas par sadzīves atkritumu izvešanas pakalpojuma apmaksas jauno kārtību, jo saskaņā ar Ministru kabineta noteikumos izdarītajiem grozījumiem maksa jau kopš 2013. gada 1. oktobra tiek aprēķināta nevis proporcionāli dzīvoklī dzīvojošo personu skaitam, bet gan atbilstoši atsevišķo īpašumu skaitam.

Tiesībsarga birojs vērsās Ekonomikas ministrijā kā atbildīgajā institūcijā par mājokļu politikas izstrādi un īstenošanu, lūdzot sniegt skaidrojumu, vai

šāds normatīvais regulējums ir taisnīgs un samērīgs. Objektīvi saprotams, ka dzīvokļos, kur dzīvo viens vai vairāki cilvēki, radīto atkritumu daudzums ir atšķirīgs, bet maksa par atkritumu izvešanu visiem vienāda.

Saskaņā ar iepriekš spēkā esošo noteikumu redakciju atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma apmaksājamā daļa tika noteikta, ievērojot dzīvoklī dzīvojošo personu skaitu, taču praksē pārvaldnieki šo personu skaitu noteica pēc dzīvoklī deklarēto personu skaita, lai gan termina „dzīvoklī dzīvojoša persona” skaidrojums paredzēja, ka dzīvoklī dzīvojoša persona ir jebkura dzīvoklī uz tiesiska pamata dzīvojoša persona. Tiesisks pamats dzīvošanai dzīvoklī var būt īpašuma tiesības uz attiecīgo dzīvokļa īpašumu, dzīvokļa īpašnieka ģimenes locekļa statuss, dzīvokļa īrnieka, viņa ģimenes locekļa vai citas personas statuss. Tas nozīmē, ka personas, kas dzīvoklī ir deklarējuši dzīvesvietu, statuss noteikumu izpratnē nav sinonīms dzīvoklī dzīvojošas personas statusam, jo dzīvesvietas deklarēšanas fakts pats par sevi nerada civiltiesiskas saistības.

Ministrija skaidroja, ka atkritumu izvešanas apmaksas kritēriju nācās mainīt tāpēc, ka pārvaldnieki var nezināt patieso dzīvojamā mājā dzīvojošo personu skaitu, savukārt deklarēto personu skaits vairumā gadījumu nesakrīt ar dzīvojošo personu skaitu.

Ministrija arī atgādināja, ka dzīvokļu īpašnieki jebkurā laikā var sapulcēties un izlemt, kā tiek noteikta katra dzīvokļa īpašnieka apmaksājamā daļa par saņemto pakalpojumu, taču reizē piekrita tiesībsarga argumentam, ka daudzās dzīvojamās mājās lēmumu pieņemšana varētu būt apgrūtināta, jo dzīvokļu īpašnieki nav aktīvi lēmumu pieņemšanā. Minētā iemesla dēļ gadījumos, kad ministrija ir saņēmusi iedzīvotāju sūdzības, esot lūgts pašvaldību organizēt dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma pieņemšanu, lai noteiktu katrai dzīvojamai mājai atbilstošāko apmaksas kārtību. (Tiesa gan, nav zināms, cik tādu lēmumu pieņemšanu ir organizēts – red.)

Atkritumus rada cilvēks, nevis dzīvoklis!

Ar tiesībsarga un Ekonomikas ministrijas saraksti lieta arī būtu varējusi izbeigties, taču ministrijas argumenti Jurim Jansonam nelikās pietiekami pamatoti, un viņš parādīja principālītāti, uzsverot: ja par maksājuma kritēriju tiek paredzēts dzīvokļa īpašums, tas ir pretrunā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumu, jo atkritumus rada persona, nevis dzīvokļa īpašums.

Izvērtējot ministrijas sniegtos skaidrojumus un argumentāciju par normas atbilstību samērīgumam un taisnīguma principam, tiesībsargs secināja, ka šobrīd spēkā esošā regulējuma ietvaros saskatāms Satversmē garantēto tiesību uz īpašumu un tiesiskās vienlīdzības pārkāpums (Satversmes 105. un 91. pants). Saru-

nām ar ministriju Jansons laiku vairs netērēja un vērsās ar rekomendācijām valdībā.

Viņa vēstulē ministriem skaidri un gaiši norādīts, ka iepriekšējais regulējums, kas maksu par pakalpojumiem, kuri nav mērāmi, noteica proporcionāli dzīvoklī dzīvojošo personu skaitam, bija taisnīgāks un tik būtiski neierobežoja personu tiesības uz īpašumu un neradīja atšķirīgu attieksmi.

Tālāk tiesībsargs aicina Ministru kabinetu atcelt MK noteikumu Nr. 1013 „Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu” un MK noteikumu Nr. 999 „Kārtība, kādā dzīvojamās telpas īrnieks un izīrētājs norēķinās ar pakalpojumu sniedzēju par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu” attiecīgos punktus.

Tiesībsargs uzstāj, lai agrākā atkritumu apsaimniekošanas apmaksas kārtība tiktu atjaunota ne vēlāk kā šā gada 1. jūlijā.

L. Straujuma: „Noteikumus mēs pārskatīsim”

Pats interesantākais ir tas, ka Juris Jansons nekavējoties tika sadzirdēts. Jau aprīļa sākumā Ministru kabinets viņam nosūtīja atbildi:

„Izvērtējot Jūsu vēstulē minētos argumentus, kā arī privātpersonu iesniegumos minēto, ka pašreizējā noteikumos Nr. 1013 un Nr. 999 ietvertā kārtība, kādā tiek aprēķināta maksa par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu un asenizāciju, var vairākas reizes palielināt maksu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu un asenizāciju personām, kuras vienas dzīvo dzīvoklī, Ministru kabinets plāno izstrādāt grozījumus normatīvajos aktos problēmas novēršanai.”

Solījumu parakstījusi Ministru prezidente Laimdota Straujuma. Bet tas vēl nav viss: pēc dažām dienām par šo tematu izteicās arī ekonomikas ministrs Vjačeslavs Dombrovskis:

„Gan ministrijā, gan Valsts kancelejā ir saņemtas ļoti daudzas sūdzības no iedzīvotājiem par kārtību, kas ir ieviesta pērn. Tas nozīmē, ka MK noteikumi vēlreiz rūpīgi jāpārvertē, nodrošinot, ka pārliecinoši lielākā iedzīvotāju daļa maksā par atkritumiem atbilstoši to apjomam, nepārmaksājot un nemaksājot par kaimiņiem.”

Atliek cerēt, ka jau vistuvākajā laikā tiks pieņemti taisnīgi kritēriji maksas aprēķināšanai par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu. Tā kā problēma izraisījusi iedzīvotāju lielu neapmierinātību, visdrīzāk jau tā tiks atrisināta līdz šā gada 1. jūlijam, kā iesaka tiesībsargs. Aiz kalniem nav Saeimas vēlēšanas, un tas ir laiks, kad politiķi cenšas būt iespējami atsaucīgi. Bet neatkarīgi no tā iepriekšējās atkritumu izvešanas maksas aprēķināšanas kārtības atjaunošana būs iedzīvotāju neliela uzvara. Ja pareizi atceros, tad pirmā šāda veida uzvara. **K**

NENOGULIET LIELO TALKU!

Lielās Talkas tradīcija aizsākās pirms sešiem gadiem – ar talku, kas bija kā iedzīvotāju dāvana Latvijai tās 90. dzimšanas dienā. Paveiktais visus iepriecināja, un talkas ideja iesakņojās. Šogad Lielā Talka tiek rīkota 26. aprīlī.

Projekta mērķis ir līdz 2018. gadam, Latvijas 100. dzimšanas dienai, padarīt mūsu valsti par tīrāko un saņemtāko vietu pasaules kartē – dot iespēju dabai atveseļoties, attīrot to no atkritumiem, kā arī mudināt iedzīvotājus pašiem labiekārtot un rūpēties par vidi sev apkārt. Sasniegt šo mērķi platības ziņā nelielajā Latvijā ir gluži

reāli, uzskata Lielās Talkas mediju koordinatore Zaiga Puškina.

Šogad Lielās Talkas vadmotīvs ir „Tīra Baltijas jūra sākas tavā vannas istabā”. Tas ir kā turpinājums Lielās Talkas iepriekšējā gada vadmotīvam „Tīra Latvija sākas tavā galvā”.

Lai noskaidrotu, kur vajadzīga palīdzība, uzskopjamās vietas var skatīt speciāli sagatavotā kartē mājas lapā www.talkas.lv.

Pagājušajā gadā lietainā laika dēļ Lielajā Talkā piedalījās „tikai” 80 tūkstoši cilvēku, iepriekšējos gados – pāri par simt tūkstošiem. Ar līdzīgu aktivitāti organizatori rēķinās arī šogad. Jau šobrīd piesārņoto vietu kartē iezīmēti vairāk nekā simt sarkano punktu. **K**

INSTRUKCIJA TALCINIEKIEM

Kad un cikos?

Lielā Talka notiek sestdien, 26. aprīlī, no plkst. 9.00 līdz 15.00 vienlaicīgi visā Latvijā!

Kur talkot?

Savu talkošanas vietu jautā tuvākajā pašvaldībā Lielās Talkas koordinatoram vai noskaidro mājas lapā www.talkas.lv, sadaļā „Talkas vietas». Tur tu vari ērti apskatīt visas oficiāli reģistrētās talku vietas, ko organizē aktīvākās pašvaldības, izglītības iestādes, organizācijas, uzņēmumi, kā arī brīvprātīgie entuziasti. 26. aprīlī tu vari pievienoties kādai no šīm talkas vietām.

Katrā reģistrētajā talkas vietā ir sava atbildīgā persona. Piefiksē viņas tālruna numuru, lai nepieciešamības gadījumā vari sazināties!

Kur saņemt atkritumu maisus?

Lielās Talkas atkritumu maisi šogad ir sarkanā krāsā, un talcinieki tos bez maksas varēs saņemt tikai un vienīgi 26. aprīlī ikvienā www.talkas.lv reģistrētajā talkas norises vietā visā Latvijā.

Atkritumu vākšana notiek tikai šajos maisos, un nekur citur tos šogad nav iespējams saņemt. Papildu informācija pie koordinatora.

Kur atstāt piepildītos maisus?

Par Lielās Talkas atkritumu maisu savākšanu un izvešanu ir atbildīga attiecīgā pašvaldība. Savus piepildītos maisus atstāj TIKAI reģistrētajā talkas vietā un par to atrašanās vietu informē talkas atbildīgo. Neskaidrību gadījumā zvani savas pašvaldības talkas koordinatoram.

Ko iesākt ar aizdomīgiem atkritumiem un mirušiem dzīvniekiem?

Ja talkojot ieraugi izlietotas injekcijas šļirciņas, pudeles ar ķīmiskiem vai nenosakāmiem šķīdumiem, akumulatorus, kā arī citus bīstamus atkritumus, neaiztīc tos! Par šādu priekšmetu atrašanās vietu informē Talkas atbildīgo! Ja talkojot dabā vai pilsētas teritorijā uzej mirušu dzīvnieku, neaiztīc to, bet gan ziņo attiecīgajai pašvaldībai. Savukārt, ja ieraugi vairāk nekā divus ievainotus vai bojā gājušus dzīvniekus,

ziņo operatīvajam dienestam pa tālruni 112.

Kā apģērbties?

Talkojot noteikti lieto darba cimdus! Iesakām vilkt garās bikses un kreklus vai jaku ar garām piedurknēm. Kājās velc slēgtus apavus ar pietiekami cietu, biezu zoli, lai pēdās neieduras kāds nepamanīts stikls vai ass priekšmets. Galvā liec cepuri vai lakatu. Šāds apģērbs tevi pasargās arī no ērcu kodieniem!

Ko ņemt līdzi?

Dodoties talkot, noteikti ņem līdzi darba cimdus, savus ģimenes locekļus, draugus, radus, darba kolēģus, kaimiņus un, pats svarīgākais, darba prieku!

Uz tikšanos 26. Aprīlī!

P.S. Lielajā Talkā aicinām ne tikai vākt atkritumus, bet darīt arī citus labus darbus – stādīt kokus, radīt brīnišķīgas puķu dobes, labiekārtot māju pagalmus, izgatavot putnu būriņus, atjaunot žogus, soliņus, tiltiņus... Dzīvosim skaisti! Lai prieks tev pašam un pārējiem! Tīra Latvija sākas tavā galvā!

Lappuse sagatavota pēc lasītāju vēstulēm. Jums ir problēmas? Rakstiet uz e-pasta adresi redakcija@kopaa.lv. Gaidām jautājumus, viedokļus un priekšlikumus. Atbildes nākamā numurā «Darīsim kopā!».

ATKAL TRAUCĒ KAIJAS!

„Pagājušajā gadā jūs rakstījāt, ka kaijas nedod mieru Purvciema iedzīvotājiem. Imantā ir tāda pati problēma. Pašreiz kaijām ir pāršanās laiks. Varbūt Rīgas domei vajadzētu kaut ko darīt, kamēr vēl nav izšķīlušies putnēni, citādi vasarā atkal no kaijām nebūs miera. Kad izšķīlās mazuli, klaigas pie mūsu mājas nenorimst ne dienu, ne nakti, bet, kad putnēni ir paaugušies, viņi laižas zemē un klejo, meklēdami pēc barības aizlidojušos vecākus. Tāda nemiera pilna dzīve mums ir deviņus mēnešus gadā. Bet vasarā gribas atvērt logu...”

Ir jau saprotams, kāpēc putni mājā guļamrajonos – tur stāv vaļēji atkritumu konteineri un vienmēr ir pieejama barība. Kad darbojas atkritumu vadi, tādās problēmas nebija. Bet, ja pašvaldība no jumtiem novāktu ligzdas, putni aizlidotu. Izdevās taču rast risinājumu problēmai uz Preses nama jumta!”

Atbild Rīgas domes Mājokļu un vides departaments:

– Kā jau pareizi norāda lasītāja, problēmu dzīvojamajos rajonos radījuši un uztur vaļējie atkritumu konteineri, kuros kaijas atrod sev pārtiku. Diemžēl pašvaldība šajā jautājumā palīdzēt nevar, tas jārisina sētniekiem, saskaņojot pasākumus ar namu apsaimniekotājiem un dzīvokļu īpašniekiem.

Rīgas dome šogad nav paredzējusi īpašus pasākumus putnu skaita ierobežošanai pilsētā. **K**

LAI NEBŪTU JĀMAKSĀ KAVĒJUMA NAUDA

„Dzīvoju Stirnu ielā, māju apsaimnieko pašvaldības uzņēmums Rīgas namu pārvaldnieks. Tā kā māja atrodas uz privātas zemes, reizi ceturksnī mēs saņemam prāvus rēķinus par zemes nomu. Es tos nevaru samaksāt, jo slimoju un daudz naudas izdodu par zālēm. Nesen pamanīju, ka pārvaldnieks man uzrēķina kavējuma naudu par laikus nenokārtotajiem maksājumiem. Vai tā pienākas darīt, ja man ir maznodrošinātas personas statuss?” Milda

Atbild SIA Rīgas namu pārvaldnieks:
– Pašvaldības apsaimniekošanas uzņēmums neapņemas kavējuma naudu par laikus neveiktajiem maksājumiem, tai skaitā par mājai piesaistītās zemes nomu, ja klients laikus ir iesniedzis trūcīgās vai maznodrošinātās personas statusa izziņu.

Šā iemesla dēļ ir ļoti svarīgi neaizmirst laikus pieprasīt Rīgas domes Sociālajā dienestā izziņu par maznodrošinātās personas statusu un iesniegt to SIA Rīgas namu pārvaldnieks. Mildas kundzei no Stirnu ielas pēdējā RNP iesniegtā maznodrošinātās personas statusa izziņa bija spēkā tikai līdz 2012. gada 31. decembrim. Kopš tā laika Mildas kundze pie mums nav rādījusies un par maznodrošinātās personas statusu ziņas nav sniegusi, tāpēc no 2013. gada 1. janvāra viņai tiek aprēķināta kavē-

juma nauda par laikus nenokārtotajiem maksājumiem.

Ko darīt cilvēkam, kuram maznodrošinātās personas statuss ir spēkā, bet izziņa nav laikus iesniegta RNP? Dokumentus var iesniegt jebkurā laikā, un mēs uz to pamata veiksīm kavējuma naudas pārreķinu par visu laiku, kad maznodrošinātās personas statuss ir bijis spēkā.

Taču problēmai ir arī otra puse. Pieņemsim, ka cilvēks ir iesniedzis maznodrošinātās personas statusa izziņu. Kamēr statuss ir spēkā, kavējuma nauda netiek aprēķināta, taču gadījumā, ja cilvēkam ienākumi palielinās un viņš zaudē maznodrošinātās personas statusu, bet parāds izziņas darbības laikā nav dzēsts, kavējuma nauda tiek aprēķināta atpakaļ. **K**

KĀ TIKT PIE KAĶU MĀJIŅĀM?

„Esam pamanījuši kaimiņu mājas pagalmā kaķu mājiņas. Tur viss ir tīrs, iedzīvotāji apmierināti. Kā panākt, lai pašvaldība tādas mājiņas novieto arī pie mums?”

Atbild Rīgas domes Mājokļu un vides departaments:

– 2013. gadā par Rīgas vides aizsardzības fonda līdzekļiem patiešām tika izgatavotas mājiņas bezsaimnieka kaķu izmitināšanai. Tās novietotas divās vietās – pie mājas Rēznas ielā 10/2 (astoņiem kaķiem) un pie Rīgas Ziemeļu izpilddirekcijas (četriem kaķiem). Diemžēl šogad kaķu mājiņu uzstādīšanai finansējuma nav.

Daudziem rīdiniekiem droši vien radīsies jautājums: ja jau pašvaldība nevar uzstādīt jau-

nas mājiņas, tad kāpēc apsaimniekotāji noslēdz kaķiem iekļūšanu pagrabos, kur tie mājokļi ir gadu desmitiem? No vienas puses, vide, kur mājā bezsaimnieka dzīvnieki, ir jākopj un jāuztur kārtībā, no otras, valsts vai pašvaldību institūcijām nav tiesību namu apsaimniekotājam vai iedzīvotājiem uzlikt par pienākumu atvērt pagraba lūkas, tādējādi dodot bezsaimnieka kaķiem iespēju paslēpties nelabvēlīgos laikapstākļos. Pieņemot lēmumu par bezsaimnieka kaķu uzturēšanu pagraba telpās var tikai paši mājas dzīvokļu īpašnieki. **K**

VĒL PAR KAĶIEM: VAI DARBOJĀS STERILIZĀCIJAS PROGRAMMA?

„Vēlamies uzzināt, kā var sterilizēt pagalma kaķus. Rīgā it kā darbojoties īpaša programma. Mēs katru gadu dzirdam, ka pašvaldība šim nolūkam piešķir naudu, bet nezinām, kur iedzīvotāji var vērsties pēc palīdzības”.

Atbild Rīgas domes Mājokļu un vides departaments:

– Jā, ir Rīgas domes bezsaimnieka kaķu kontroles programma „Noķer – sterilizē – atlaiž”. Tās mērķis ir samazināt bezsaimnieka kaķu skaitu. Katru gadu pilsēta šim mērķim piešķir naudu. Pēc sertificēta veterinārārsta apskates sliemie kaķi tiek eitanazēti, bet veselie sterilizēti, vakcinēti pret trakumsērgu un nogādāti atpakaļ dzīves vietās.

Pieteikt kaķus sterilizācijai var gan fiziskas, gan juridiskas personas. Personai jāaizpilda iesnieguma veidlapa, kas pieejama Mājokļu un vides de-

partamenta Juridisko konsultāciju nodaļā Brīvības ielā 49/53, 5. stāvā, kā arī departamenta mājas lapā <https://mvd.riga.lv>.

Pēc aizpildīšanas veidlapa jāiesniedz personīgi vai jānogādā pa pastu Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Juridisko konsultāciju nodaļai Brīvības ielā 49/53, Rīga, LV-1010, vai arī jānosūta uz e-pastu dmv@riga.lv vai pa faksu 67012471.

Kaķu sterilizācija tiek veikta pieteikumu iesniegšanas secībā. Ārpus kārtas tiek apkalpotas valsts un pašvaldības iestādes. **K**

VAI VAR PALIKT PĀRDOTĀ DZĪVOKLĪ?

„Esmu palicis parādā bankai, tāpēc manu dzīvokli pārdošu izolē. Sakiet, lūdzu, cik drīz man būs jānodod atslēgas jaunajam īpašniekam, ja izsole notiks? Vai mani iepriekš brīdinās par izlikšanu? Vai varbūt es vispār varu palikt šajā dzīvoklī?”

– Cilvēki dzīvokli parasti pērk, lai to lietotu. Protams, ja jaunais īpašnieks ir ar mieru, jūs varat noslēgt ar viņu dzīvokļa īres līgumu, bet, ja viņš vēlēties, lai jūs dzīvokli atbrīvojat, jums noteikti nāksies to darīt.

Tomēr vākt kopā mantību jau izsoles dienā nevajag, jo jaunajam īpašniekam pēc dzīvokļa nopirkšanas vajadzēs iz-

pildīt dažus nosacījumus, un tas prasīs laiku.

Vispirms jau pircējam pilnībā jāsamaksā par dzīvokli, lai tiesu izpildītājs varētu izsoles aktu iesniegt apgabaltiesā, kurai jāapstiprina pārdošanas fakts. Lietu par nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu tiesa izskata 15 dienu laikā pēc tam, kad tiesu izpildītājs iesniedzis doku-

mentus. Par lietas izskatīšanu tiek paziņots arī parādniekam, tas ir, bijušajam dzīvokļa īpašniekam.

Pēc jaunā īpašnieka lūguma tiesa pieņem lēmumu par pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz pircēja vārda, kā arī pēc ieguvēja lūguma lemjam viņa ieviešanu iegūtā nekustamā īpašuma valdījumā. Ko tas nozīmē? To, ka tiesu izpildītājs vērsīsies pie iepriekšējā īpašnieka ar rakstisku priekšlikumu 10 dienu laikā labprātīgi atbrīvot nekustamo īpašumu un nodot to ieguvējam. Ja iepriekšējais īpašnieks to nedarīs, viņš tiks izlikts piespiedu kārtā. **K**

KĀPĒC DARA PĀRI DAUDZBĒRNU ĢIMENĒM?

✉ „Man ir astoņi bērni, no kuriem tikai viens saņiedzis pilngadību. Gribēju pieteikties dzīvokļu rindā, bet Rīgas domes Dzīvokļu pārvalde man atteica, noraidījumu pamatojot ar to, ka mūsu ģimene irējot pārāk lielu mājokli. Rindā tiekot reģistrētas tikai tās daudzbērnu ģimenes, kas mitinās divstabu dzīvoklī, bet mēs irējam četrstabu. Bet padomājiet paši, kā es ar astoņiem bērniem varētu mitināties divstabu dzīvoklī?”

Pirms vairāk nekā pieciem gadiem mēs zaudējām savu dzīvokli, kas bija iekļāts bankā, cita nekustamā īpašuma mums nav, toties ir maznodrošinātas ģimenes statuss. Kāpēc Dzīvokļu pārvalde dara mums pāri?” Ludmila

Atbild Rīgas domes Mājokļu un vides departaments:

– Pavisam drīz Ludmila varēs reģistrēties dzīvokļu rindā. Šā gada 18. martā Rīgas dome pieņēma grozījumus saistošajos noteikumos Nr. 80 „Par reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtību dzīvokļa jautājumu risināšanā”.

Līdz šim maznodrošināta daudzbērnu ģimene uz pašvaldības dzīvokli patiešām varēja pretendēt tikai tad, ja tā: ■ Rīgā irēja divstabu dzīvokli vai ne vairāk par divām istabām;

■ irēja tādas dzīvojamās telpas, ka vienā istabā bija jādzīvo pretējā dzimuma personām, kas vecākas par deviņiem gadiem (izņemot pašus vecākus);

■ lietoja savā īpašumā esošu vienistabas dzīvokli, kuru bija ar mieru pēc lielāka pašvaldības dzīvokļa saņemšanas kā atlīdzību nodot pašvaldībai.

Tuvākajā laikā spēkā stāsies jauna kārtība. Pieņemtie noteikumu grozījumi paredz, ka jebkura maznodrošināta daudzbērnu ģimene, kas brīvā tirgū irē dzīvojamo telpu, varēs pretendēt uz pašvaldības dzīvokli bez irēto istabu skaita ierobežojuma (izņemot daudzbērnu ģimenes, kas dzīvo valsts vai pašvaldības dzīvokļos). **K**

KĀ IZVAIRĪTIES NO KAVĒJUMA NAUDAS?

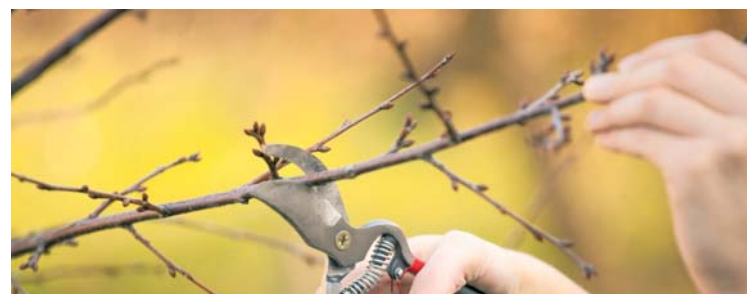
✉ „Mums nav maznodrošinātas ģimenes statusa, tomēr ziemā ir ļoti grūti samaksāt rēķinus. Līdz aprīlim ir uzkrājies parāds – aptuveni 500 eiro kopā ar kavējuma naudu. Sakiet, lūdzu, vai pašvaldības namu pārvalde Rīgas namu pārvaldnieks plāno šogad rīkot tādu pašu akciju kā pirms diviem gadiem? Tad ar pārvaldnieku varēja noslēgt mierizlīgumu par parāda pakāpenisku samaksu, un tādā gadījumā parādniekam pilnībā tika norakstīta kavējuma nauda”.

Kā nesen raidījumā „900 sekundes” LNT kanālā pavēstīja Rīgas domes priekšsēdētājs Nils Ušakovs, pašvaldības namu apsaimniekošanas uzņēmumi Rīgas namu pārvaldnieks un Rīgas pilsētbūvnieks atkal ir paredzējuši jūnijā slēgt ar parādniekiem mierizlīgumu par parāda pakāpenisku samaksu.

Pagaidām vēl konkrēti nav zināms, ar kādiem nosacījumiem tiks slēgti līgumi, bet droši vien parādniekiem atkal piedāvās pilnībā vai daļēji dzēst kavējuma naudu. 2012. gadā šādā akcijā piedalījās 10 tūkstoši pašvaldības namu apsaimniekošanas uzņēmumu klientu. Atkārtota akcija notika 2013. gada septembrī.

Bet atgādināsim, ka SIA Rīgas namu pārvaldnieks jau kopš 2013. gada februāra piedāvā klientiem vienoties par atlikto maksājumu par siltumenerģiju, 50% no rēķina sadaļas par siltumu maksājot uzreiz, bet 50% pēc apkures sezonas beigām. Tas nozīmē, ka pēc vienošanās noslēgšanas klientiem, maksājot pusi no siltuma rēķina, par atlikušo summu netiek aprēķināta soda nauda.

Šogad iedzīvotāju parāds par siltumenerģiju ir jūtami samazinājies. Cilvēkiem bija vieglāk norēķināties par siltumu, jo, pirmkārt, AS Rīgas siltums tarifs šobrīd ir par 10% zemāks nekā pērn, otrkārt, bija silta ziema. Pašreiz rīdzinieki ir parādā siltumapgādes uzņēmumam aptuveni 11 miljonus eiro salīdzinājumā ar 25 miljonu latu lielo parādu pēc 2011./2012. gada apkures sezonas. **K**

KĀ ZĀGĒT UN KĀ STĀDĪT

✉ „Vēlētos noskaidrot, kur man būtu jāvēršas, lai iegūtu atļauju apzāgēt zarus pie mājas augošajām liepām, un kas šādus darbus Rīgā veic. Vēl man interesē, vai ir kādi nosacījumi, kādā attālumā drīkst stādīt tūjas pie kaimiņu zemes robežas?” Roberts

Atbild Rīgas domes Mājokļu un vides departaments:

– Par apstādījumu uzturēšanu un aizsardzību ir atbildīgs zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs. Piemēram, ja daudzdzīvokļu māja Rīgā nav noņemta no pašvaldības bilances, par tai piesaistīto zemes gabalu atbild apsaimniekotājs SIA Rīgas namu pārvaldnieks. Ja iedzīvotāji uzskata, ka liepa pie mājas ir pārāk sakopļojusi, viņiem, lai veiktu jebkādas darbības, vispirms ir jāsaņem rakstiska atļauja no zemes īpašnieka vai valdītāja. Apstādījumu uzturēšanu un aizsardzību galvaspilsētā pārrauga Rīgas pilsētas būvvalde.

Bet atgriezīsimies pie zaru apzāģēšanas. Kokus Rīgas pašvaldības teritorijā drīkst kopt tikai profesionāla koku kopēja arborista uzraudzībā. Zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam pašvaldības atļauja koku vainagu kop-

šanai (zaru zāģēšanai) nav nepieciešama, bet tas jā dara saskaņā ar arborista norādījumiem, tātad jā vēršas pie sertificēta arborista pēc padoma vai praktiskas palīdzības.

Un tagad par koku stādīšanu. Normatīvie akti nenosaka koku stādīšanas attālumu līdz zemesgabala robežai, žogam un tamlīdzīgi, bet pastāv nerakstīts likums, ko labi kaimiņi ievēro, – stādīt kokus ne tuvāk par diviem metriem no žoga vai robežas. Tas ir minimālais attālums, lai koku vainagi un saknes ne traucētu kaimiņus.

Ja iedzīvotāji vēlas stādīt kokus vai krūmus pie savas daudzdzīvokļu mājas, viņiem jāievēro Rīgas domes saistošie noteikumi Nr. 34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”, kas nosaka, ka publiskās ārtelpas apstādījumus veido un rekonstruē tikai un vienīgi saskaņā ar Būvvaldē akceptētu projektu. **K**

Neausto materiālu ražošana

- Pildījums spilveniem, segām, rotaļlietām
- Vatīns, sintepons
- Filtrējoši materiāli
- Stepēšana

SIA "A & A"

Rīga, Mazā Nometņu 35, LV-1002

Tālr./fakss 67 805083, mob. tālr. 29 209399,

e-pasts: sintepons@mits.lv

IZNOMĀ Lāčplēša iela 24, k. A

BIROJA TELPAS CENTRĀ

IZDEVĪGAS CENAS

Tālr.: 29720081

PIEJAMAS TELPAS NO 10 LĪDZ 200 KV.M.

Ar “Būvniecības ABC” Klienta karti Vienmēr lētāk!

Būvniecības ABC

“Būvniecības ABC” Ielveikali
Rīgā, Pērnavas ielā 27/29, t. 67313322, Mūkusalas ielā 93, t. 67804660
Darba laiki: darba dienās 8.30 – 19.30,
sestdienās 9.00 – 17.00, svētdienās 9.00 – 15.00
www.buvniecibas-abc.lv

Vācijas ražotāja apkures radiatori “KERMI”

25% atlaide no veikala cenas!

Projektēšana, piegāde, montāža, garantija

SIA SANREMS

Ūdens skaitītāju Siltumskaitītāju Pārbaude – Nomaīņa – Uzstādīšana Ūdens skaitītāju rādījumu starpības izlīdzināšana

Tālr.: 67612523, 67627695, 26327967
Kandavas iela 41a, Rīga

Rīgas apsaimniekotāju asociācijas portāls

www.RigAA.lv

Viss par māju apsaimniekošanu

Gaidam Jūsu jautājumus uz e-pastu info@rigaa.lv

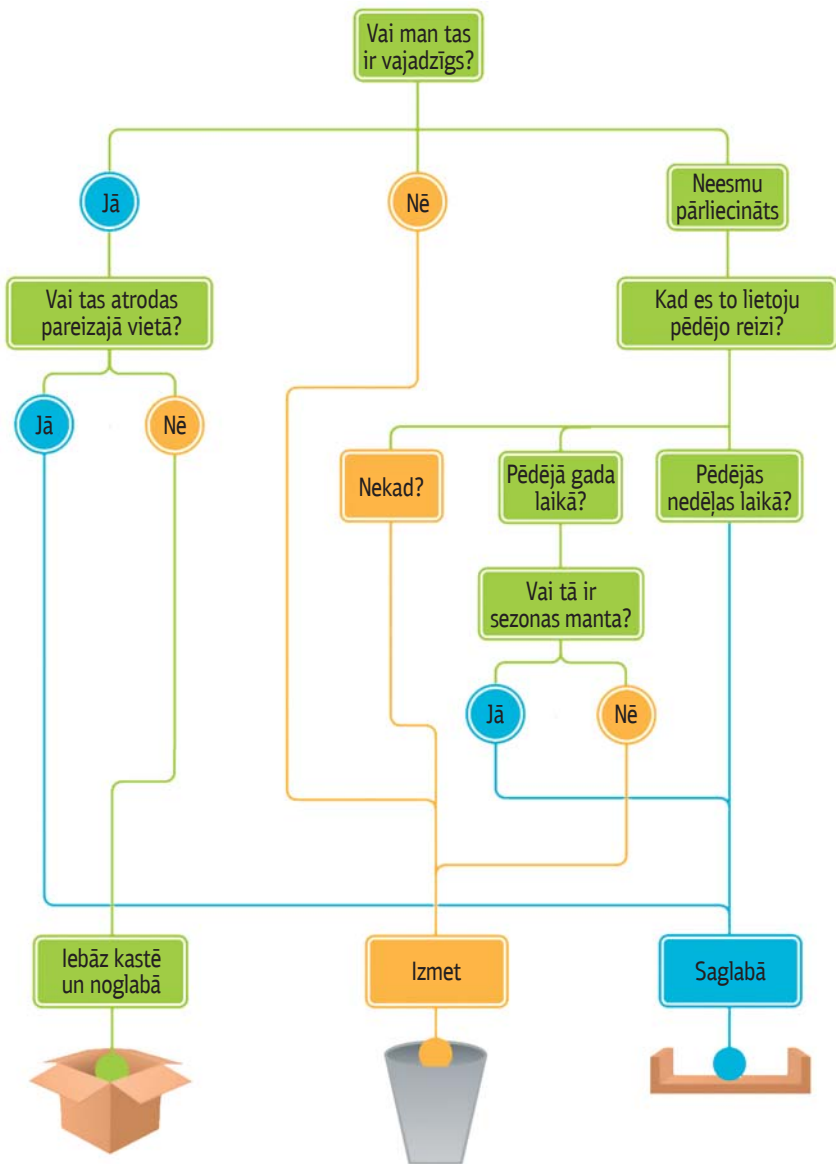

KĀ PIEVEIKT NEKĀRTĪBU MĒNEŠA LAIKĀ?

Ģenerāltīrīšana amerikāņu gaumē

Vai man tas jāmet ārā?

Lietas, ko nevari izmet, noslēp kastē

Ja kāda lieta jums nekad nav bijusi un nebūs vajadzīga, pārlieciniet sevi, ka tā jāmet ārā!

Cīņa ar nekārtību prasa laiku, bet, atbrīvojušies no visa liekā, jūs iegūsi enerģiju, laiku un telpu, lai savu mājokli pārvērstu par pašu omulīgāko vietu uz zemes.

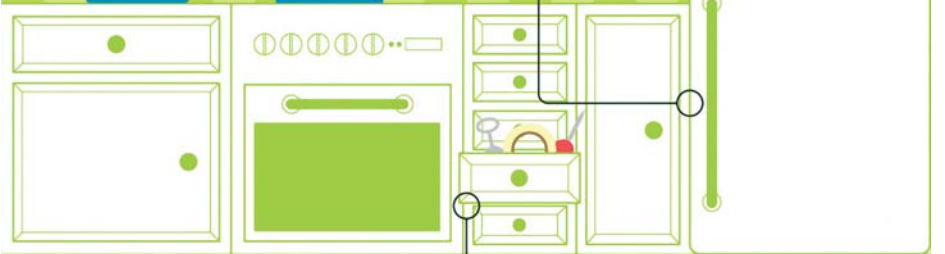
2. nedēļa. VIRTUVE

Atbrīvojiet virtuvi no priekšmetiem, kurus nelietojat: veciem katliem un pannām, dekoratīviem nīkiem un trulim nažiem

Uz virtuves virsmām atstājiet tikai to virtuves tehniku, ko pastāvīgi lietojat

Uz ledusskapja salīmēto piezīmju lapiņu, rēķinu un fotogrāfiju dēļ virtuve izskatās nekārtīga. Rēķinus un vēstules ielieciet mapē, fotogrāfijas ierāmējiet

Izmetiet garšvielas, kam beidzies lietošanas termiņš, un saldētavā nez kad ielikta produktus

Haosa karstais punkts – skapīšu atvilktnes, kur sakrājušās mantas, kam virtuvē nav vietas. Salieciet darbarīkus un citas mantas tām paredzētajās vietās

Risinājums
Visu pārējo sašķirojiet pa atvilktnēm un turiet kārtībā

3. nedēļa. PRIEKŠNAMS

Pakaramie

Virkne pakaramo āķu palīdzēs atbrīvot grīdu no mēteļiem un somām

Paliktņi

Dekoratīvs paliktņis palīdzēs atslēgt, monētās un dažādus sīkus nieciņus turēt kārtīgi vienviet

Grozi

Šķirojiet saņemto pastu virs papīrgroza un uzreiz izmetiet nevajadzīgo

Sezonas mantas

Atrodiet piemērotu vietu sezonas mantām, tādām kā gumijas zābaki vai sporta inventārs

Haosa karstais punkts – apavu plaukts, uz kura reizēm veidojas apavu kalns

Risinājums
Izvēlieties slēgtu plauktu, kurā apavus un citas lietas var paslēpt tālāk no acīm. Sezonas un izejamus apavus labāk glabāt citā vietā

1. nedēļa. DZĪVOJAMĀ ISTABA

Saglabājiet pamata mēbeles – divānu, grāmatplauktu, kafijas galdiņu, pārējais ir tikai nevajadzīgas grabažas

Grāmatplaukti

Digitalizējiet iemīļotās filmas un mūziku, oriģinālus noslēpiet

Glabātavas

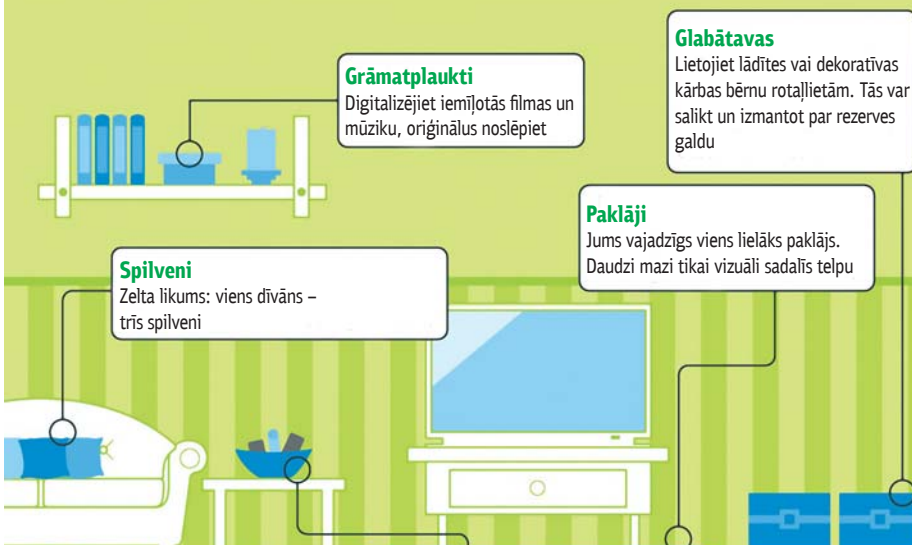
Lietojiet lādītes vai dekoratīvas kārbas bērnu rotaļlietām. Tās var salikt un izmantot par rezerves galdu

Paklāji

Jums vajadzīgs viens lielāks paklājs. Daudzi mazi tikai vizuāli sadalīs telpu

Spilveni

Zelta likums: viens divāns – trīs spilveni

Haosa karstais punkts – kafijas galdiņš
Uz galda sakrauto žurnālu un tālvadības pulšņu dēļ istaba izskatās nekārtīga

Risinājums
Akurāti salieciet visu dekoratīvu traukā vai grozā

4. nedēļa. VANNAS ISTABA

Skapīši

Parasti no tiem jāizvāc novecojusi kosmētika, neizlietoti losjoni, vecas zāles, no viesnīcām līdzīgi paņemtas neizlietota šampūna pudelītes

Vanna

Gandrīz tukšās šampūna pudeles vai nu jāizlieto līdz galam, vai arī jāizmet

Tualetes papīrs

Rezerves rullis turiet tuvumā augstā grozā, tad tie nebūs daudz redzami un jums nebūs jārokas pa skapīšiem

Lasāmviela

Žurnālus un grāmatas nemētājiet pa grīdu, bet salieciet grozā

Dekoratīvie priekšmeti

Jo mazāk, jo labāk. Izvēlieties funkcionālas un reizē glītas lietas – ziepju traukus, grozus

Haosa karstais punkts – virsmas
Kosmētiku parasti tur uz viegli sasniedzamām darba virsmām. Tas rada nekārtības iespaidu

Risinājums
Ikdienā lietojamo kosmētikas izstrādājumu glabāšanai izmantojiet dekoratīvus groziņus. Tad būs vieglāk virsmas uzturēt tīras